

05-900/1

До
Државен завод за ревизија
Ул. Павел Шатев бр.2, палата "Емануел Чучков"
1000 Скопје

11-02-2022

Предмет : Забелешки по Нацрт Извештај за извршена ревизија на
финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2020 година на
АД ECM – Скопје

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ГЕРБ РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА			
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА			
ENTITATEA NA REVIZIJA			
Документ	Најава	Пријем	Вредност
19-29/2			
19-29/3			

Почитувани,

Во врска со доставениот Нацрт Извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2020 година на АД ECM – Скопје, доставен со ваш допис број 19-29/2 од 10.01.2022 година, примен со наш архивски број 05-211/1 од 13.01.2022 година, во наведениот рок од 30 дена од денот на приемот, во прилог Ви доставуваме дел од нашите забелешки и коментари за наводите од Нацрт извештајот.

Би сакале да Ве замолуваме да ни излезете во пресрет и ни дозволите дополнителни 15 дена, во кој ќе Ви доставиме и дополнителни забелешки на Нацрт извештајот.

Ве молиме за разбирање за овие дополнителни 15 дена од причини што во овој период АД ECM директно е погодена од Енергетската криза и се соочува со големи предизвици, а значајно влијание има и здравствената криза и отсаството од работа на одреден број на вработени заболени со Covid -19.

Владата на РСМ во ноември 2021 година донесе уредба за Кризна состојба во енергетскиот сектор, која што кризна состојба сеуште трае, каде на нашата компанија и се дадоа клучни задачи за справување со истата. Бидејќи во овој период АД ECM како главен носител приоритет даде на справувањето со предизвиците од енергетската криза дел од техничкиот, економскиот и правниот персонал не беше во можност во предвидениот рок да ги достави сите забелешки.

Дел од наводите од Нацрт извештајот уште во самиот процес на ревизија по ваша сугестија се корегирани од наша страна и тоа е наведено во Нацрт извештајот.

Во продолжение се дел од забелешките и коментарите за Нацрт извештајот доставен од Ваша страна.

АД Електрани на Северна Македонија Скопје

Генерален Директор
М-р Васко Ковачевски

ЗАБЕЛЕШКИ

Забелешка за Точка 4.1.1.

Забелешката во оваа точка се однесува на текстот во петтиот и шестиот параграф во наодот, односно сакаме поточно да го дефинираме текстот. Оригиналниот текст

„ - во апликациите се пристапува со кориснички профили од повеќе корисници, при што лозинките не се менуваат;

-АД ЕСМ Скопје во претходниот период има набавено софтвер за обработка на сметководствените и финансиски податоци базиран на платформата SAP, кој требало да ги замени постоечките системи, но истиот не е ставен во функција (образложено во точка 4.3.6.1 од извештајот).“

предлагаме да се замени со следниот текст:

„ - во апликациите се пристапува со еден ист кориснички профил за апликација од страна на сите вработени на кој им е дадено корисничкото име за најава;

-АД ЕСМ Скопје во претходниот период има набавено софтвер за обработка на сметководствените и финансиски податоци базиран на платформата SAP, кој требало да ги замени постоечките системи, истиот е тестиран, но не е ставен во функција целосно, а се користи само парцијално (образложено во точка 4.3.6.1 од извештајот)..“

Забелешка за Точка 4.1.3 набавки кои не подлежат на примена на ЗЈН (мазут – Оддел за ЗН; гас-Енергетика)

Постапки за набавка на мазут (Оддел за ЗН):

- 18.000 тони за РЕК Битола и РЕК ОСломеј (ЈН бр.01-200/2018) и
- 15.200 тони за РЕК Битола и РЕК ОСломеј (ЈН 01-14/2020).

Ревизорот точно констатирал дека овие постапки се правени без примена на ЗЈН, што секако е во согласност со ЗЈН, соодветно на годината/период во кој важел таквиот закон. Исто така, Ревизорот добро констатитал дека АД ЕСМ настојува (и покрај непримената на ЗЈН) да ги запази начелата на транспарентност и конкурентност и за ваквите набавки прави јавни повици со објавување во дневни весници и на неговата WEB страна.

Забелешките на Ревизорот по однос на тоа дека во ТД не се барале услови за економско финансиска состојба и техничко професионална способност, како и дека од е.о. не е побарано да достават цертификат за квалитет на мазутот, ги цениме како неоправдани заради следното:

- Како што веќе кажавме, во овие постапки нема примена на ЗЈН, а дури и во постапки за ЈН каде има примена на Законот, економско финансиска состојба и техничко професионална способност се факултативни/опционални, а не обврзувачки критериуми за утврдување способност на е.о. и вака како што сме постапиле, никако не може да се заклучи дака сме направиле или дека сме можеле да

направиме прокршување на начелото на еднаков третман и недискриминација на е.о.

- Квалитетот на мазутот е определен од страна на Р.С. Македонија со правилник. Во ТД (прилог 5) дадена е техничка спецификација во која се содржани и минималните барања/ технички карактеристики на мазутот кои се во согласност со стандардите во Државата. Оваа техничка спецификација ја потпишува секој понудувач, а исто така и во член 9 од Договорот (квалитативен прием) дадени се овие карактеристики. Тоа што понудувачот во својата понуда декларирал одреден производител, а потоа испорачувал и од друг производител не може да биде никаква суштинска повреда бидејќи квалитетот е определен со стандард/правилник од страна на Р.С. Македонија. Од ова искуство, ние во натаможните постапки предвидовме можност, носителот на набавката да може да испорачува мазут и од друг производител кој не го навел во понудата, со претходна најава и одобрение од страна на АД ЕСМ.

Постапка за набавка на гас (подружница Енергетика)

- Кај конкретната постапка, не совпаѓањето на количините во планот за производство со оние во ГПЈН може да произлезе од различни причини, на пример, планираните количини во планот за производство се на годишно ниво, а кога се спроведува постапката за ј.н., таа може да биде за пократок период (грејна сезона која календарски опфаќа две години, или само месеци во кои има греење само во тековната година – октомври/декември, јануари/април) или во моментот на објава на ј.н. може да има активен договор и сл. Во секој случај, ваквите разлики немаат влијание на самата постапка од аспект на обезбедување на транспарентноста и на конкуренцијата.
- Што се однесува на забелешката дека е баран Сертификат, а Економскиот оператор доставил Извештај за квалитет, тоа е истиот документ, односно оригиналниот документ на руски јазик е Сертификат, додека преведен на македонски е Извештај (добивме појаснување од АД Макпетрол дека преведувачот така им го преведува), а всушност се однесува за истиот документ.
- Исто така има забелешки дека не бараме банкарска гаранција за квалитетно извршување на договорот. Гасот е специфична стока и неговото снабдување го регулира Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги. Гаранција за непрекинато снабдување со природен гас стои во член 45 алинеа 1 точка 4 од Правилата за снабдување со природен гас.

Согласно истиот член 45 став 2 Со договорот за снабдување на потрошувачите чии објекти се наведени во ставот (1) од овој член се утврдуваат инструментите и начинот на доставување гаранција за обезбедување на плаќањето за преземен природен гас во тие објекти (задолжница, нотарски заверена меница со клаузула за извршност, банкарска гаранција и други инструменти на плаќање прифатени од снабдувачот, односно од соодветниот оператор) во износ од

**АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА**

просечната месечна потрошувачка на природен гас во согласност со протоколот од член 5 став (2) од овие Правила, за два месеци однапред.

Значи согласно правилата за снабдување со природен гас, Снабдувачот треба да си обезбеди гаранција дека ние ќе плаќаме навремено, а тоа го прави со тоа што плаќаме авансно, однапред за половина или еден месец.

По однос на дадената Препорака од страна на Ревизорот, сметаме дека истата е прифатлива и АД ЕСМ треба да изготви соодветен интерен акт за спроведување на ваквите набавки.

Забелешка за Точка 4.2.2

За забелешката која се однесува на земјиштата и градежните објекти за отсуството на детални и точни податоци како и нивно поврзување со соодветни имотни листови во 2021 година превземени се низа активности формирани е Работната група за евидентација на недвижниот имот која достави извештај до УО на АД ЕСМ и се донесе следниот заклучоци:

- Се прифаќа Информацијата и Барањето бр.03-4255/2 од 28.12.2021 година, доставени од Работната група за евидентација на недвижниот имот на АД ЕСМ – Скопје кој се однесува на објекти и земјиште, формирани со Решение на генералниот директор бр.03-4255/1 од 15.09.2021 година.

- Се одобрува АД ЕСМ – Скопје како Корисник на услуги од една страна да склучи Договор со Агенција за катастар на недвижности како Давател на услуги од друга страна, за користење на електронскиот шалтер на Агенцијата за катастар на недвижности, согласно член 30, член 31, член 33 и член 36 став 1 и став 3 од Законот за катастар на недвижности и член 23 став 1 точка 4 од Законот за јавните набавки.

- Се овластува Генералниот директор на АД ЕСМ - Скопје да го потпише Договорот од точка 2 на оваа Одлука, во кој поблиску ќе се определат останатите елементи на договорот.

Забелешка за Точка 4.3.1.

Во централниот регистар е запишан капиталот од 31.738.878 и тоа е сложено со аналитичкото кonto 900100- Акционерски капитал (повластени акции). Додека капиталот од ревалоризациони резерви, јавен капитал и другите аналитики на синтетиката 900 не се запишани како основен капитал уште од формирањето на компанијата. Од погоре наведените причини сметаме дека оваа забелешка треба да биде тргната.

Забелешка за Точка 4.3.4.

Од страна на УО на АД ЕСМ превземени се низа активности за надминување на утврдената состојба за несогласување на состојбата на мазут во Рек Осломеј согласно записникот на пописната комисија и сметководствената евиденција.

Управниот одбор ги разгледа Записникот за одржан состанок на ден 14.12.2021 година во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј од страна на Централната пописна комисија, формирана со Одлука на Управен одбор УО бр.02-5241/237/1 од 08.11.2021 година, во врска со состојбата на мазут за периодот од 1996 до 2020 година и Ревизорскиот меморандум бр.01-PM/2021 за спроведена брза вонредна ревизија врз основа на Овластување од генералниот директор на АД ЕСМ – Скопје бр.02-5425/1 од 15.11.2021 година, по основ на Заклучок УО бр.02-5097/233/6 од 01.11.2021 година, доставен со допис бр.02-6005/1 од 07.12.2021 година од Службата за внатрешна ревизија на АД ЕСМ – Скопје.

Управниот одбор ги разгледа Записникот за одржан состанок на ден 14.12.2021 година во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј од страна на Централната пописна комисија, формирана со Одлука на Управен одбор УО бр.02-5241/237/1 од 08.11.2021 година, во врска со состојбата на мазут за периодот од 1996 до 2020 година, бидејќи разликите не произлегуваат од 2020 година туку многу години наназад, како и Ревизорскиот меморандум бр.01-PM/2021 за спроведена брза вонредна ревизија врз основа на Овластување од генералниот директор на АД ЕСМ – Скопје бр.02-5425/1 од 15.11.2021 година, по основ на Заклучок УО бр.02-5097/233/6 од 01.11.2021 година, доставен со допис бр.02-6005/1 од 07.12.2021 година од Службата за внатрешна ревизија на АД ЕСМ – Скопје.

Се задолжуваат сметководствените служби и техничките служби во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј, да подготват документи согласно Записникот и Ревизорскиот меморандум од точка 1 на овој Заклучок и истото да се спроведе во сметководствена евиденција во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј.

Се задолжуваат сметководствени служби и технички служби во Подружница РЕК Осломеј-Осломеј во иднина да ги почитуваат правилниците и процедурите за евидентирање и усогласување на евиденцијата на мазут редовно и континуирано.

Сметководствените служби го спроведоа заклучокот и со тоа се усогласија состојбите во мазутните книги и сметководствената евиденција.

Во прилог ви ја испракаме целата документација.

Забелешка за Точка 4.3.5.

Поради големиот обем на основни средства, залихи на материјали, резервни делови и ситен инвентар, како и ситен инвентар даден во употреба, во подружница РЕК Битола претставува потешкотија

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА

внесувањето на фактички вредности поединечно за секое средство во пописните листи. Упросечувањето на магацините за 12 месец се прави во месец Февруари, што дополнително го усложнува утврдувањето на вистинската вредност на одредено средство. Меѓутоа по завршувањето на сите евидентирања се изработуваат табели во сметководство од страна на материјалните сметководители за усогласување меѓу материјалната и финансиската евиденција и тоа пооделно по магацини и по сметки, од каде што се гледа дека е усогласено. Истото се прави и за основните средства усогласување по сметки со набавна, отпишана и сегашна вредност.

Во РЕК Битола залихите на РДМ и ситен инвентар се прецизирани пооделно по магацини, ситниот инвентар во употреба е одвоен по локации Заеднички служби, Термо, Рудник, Механизација, Брод и подробно по сектори (пр. локација 3005 Термо-Отпепелување, 3014 ТЕ-МУР служба и сл.). Основните средства се исто така одредени со локација и тоа подробно по служби, број на канцеларии и слични карактеристики што ја означуваат локацијата.

Забелешка за Точка 4.3.5.

Како што е наведено и во текстот на оваа точка утврдената неусогласеност нема влијание врз реалноста и објективната на податоците од финансискиот извештај Биланс на состојба на крајот на годината, поради што сметаме дека овие забелешки не требна да бидат наведени. Забелешките се прифатливи, но поради неможноста системски да се спроведе поради застареност на системите изнајдени се начини да се спроведе согласно можностите на системите, а сепак да биде согласно законите процедурите.

Забелешка за Точка 4.3.6.1.

Првата забелешка во оваа точка е на фразата „друштвото започнало проект за **создавање** на Интегриран компјутеризиран деловен информациски систем – БИС“ поточно на зборот „создавање“, е несоодветен бидејќи целиот проект е дека се набавува и имплементира БИС систем, односно според договорот се купуваат лиценци да се користи тој БИС систем.

Втората забелешка е во начинот на кој е напишана забелешката за САП системот за разлика од другите два системи ХЕРМЕС и ДМС. САП системот според договорот е планиран да се пушта во неколку фази и исто така во 2012 година за него се направени тестирања кои успешно се поминати (записници во прилог). После тие тестирања донесена е одлука за одење во живо на системот (записник на „Steering Committee Meeting“ од 14 март 2012 година) т.е. да почнат да се користат само седум модули (IM, PS, MM, WM, AM, FI, CO). Во системот се внесувале документи со датуми од 01.01. до 31.03.2012 година (во прилог ЦД со дел од документи на кои се запишуваат САП броевите добиени од системот) и се утврдило дека двата

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА

системи и стариот (ИДИС) и новиот (САП) имаат идентични резултати со пресек во 31.03.2012 година, а со одлука на УО бр.02-4683/214/8 од 11.09.2012 година и дописот бр.02-472/1 од 13.09.2012 година, се менува планот на внесување т.е. се задолжуваат вработените да внесуваат тековни документи во системот, а старите податоци да се внесуваат отпосле. Подоцна се тестирали и модулите SAP SD и SAP PM, за кои исто така имаме позитивни тестови и истите се пуштени во продукција. SAP PM се користи и во моментов, а за тоа е доказ постоење на тековни работни налози кои се генерираат од подружница РЕК Битола.

Трета забелешка е треирањето на „**отворените прашања**“ кои представуваат барања кои треба да се вметнат во системот на пример за да се измени некој процес кој веќе постои во системот, да се измени изглед на документ кој веќе постои во системот, да се изведе дополнителна обука итн, но тоа незначи дека без вметнување на тие барања системот неможе да се користи, што е доказ внесувањето на документите од 2012 до сега, како и Записникот од „Steering Committee Meeting“-Управувачкиот комитет заедно со работната група од 11.02.2017 година каде во заклучокот експлицитно во точка 1 од генераниот заклучок е наведено дека „**ниедно отворено прашање не е од витално значење за работа на системот т.е. може да се помине во Go-Live фазата и системот да почне да се користи во секојдневното работење**“. Неможе „отворените прашања“ да ги третирате како проблеми, слабости или некои пречки за работењето со системот, дефинитивно не се тоа.

Исто така сакам да реагирам на изразот „**целосна имплементација на системот**“, а тоа е дека треба да се направи разграничување на тоа што се имплементира и во која насока се врши имплементацијата. Значи **се имплементираат барања на друштвото кои се преточуваат во системот** преку негово преподесување, па така добиваме друг изглед на лагер листата од стандарниот кој е понуден, овозможуваме „workflow“ кој е веќе постои во системот и друштвото го имплементира во своето работење со доделување на некоја улога која исто така постои во системот на крајните корисници кои веќе се дефинирани во системот, или пак не добиваме дополнителна обука на краните корисниците на системот за работи кои се во рангот на работни задачи на САП консултанти, а се барања на друштвото надвор од договор. Како информација сакам да имате дека САП системот има 25 модули, а во договорот се предвидува да се имплементираат дел од овие модули (IM, PS, MM, WM, AM, FI, CO, SD, PM, Basis, ABAP, BW). Значи терминот „**целосна имплементација на системот**“ дава целосно погрешна перцепција за реализацијата на проектот. Но изразот „**целосна имплементација на отворените прашања во системот**“ би бил соодветен за да се искаже дека договорот и/или проектот не е завршен во однос на барањата, но никако системот неможе да се каже дека не е имплементиран ни од однос на целокупноста т.е. бројот на модулите ниту пак од функционален и оперативен агол на гледање на работите. Системот неможе да биде нефункционален или како што се кажува не е во функција ако одредено „отворено прашање“ на пример барање за дополнителна напредна обука која ја нема во договорот

е неизвршена. Исто така отворено прашање кое се однесува на извештај (бруто биланс) и за кое не се сака да се тестира од страна на друштвото на тест системот како што е по договорот, бидејќи бара внес на „многу“ документи од страна на корисниците т.е. од страна на вработените на друштвото , системот неможе да го третираме како не имплементиран, можеме да третираме дека „отвореното прашање“ не е потврдено од страна на друштвото.

Поради причините наведени погоре поткрепени со документите, предлагам да се измени текстот во наодот за да работите ги прикажеме со вакабулар кој нема да предизвика забуна, односно параграфот

Забелешка за Точка 4.3.8

Забелешката која се однесува на АВР И ПВР и за нивното влијание на Билансот на состојба токму поради влијанието ги нетираме со цел да нема преценување на активата и пасивата на Билансот на состојба.

Забелешка за Точка 4.3.9

Оваа забелешка за пресметувањето на амортизацијата на ново активираните сретсва во 2020 година која произлегува од застареноста на софтверските решенија за материјално и финансово работење ги прифативме уште при самата ревизија и веднаш направивме корекција.

Забелешка за Точка 4.3.10

Докапитализација на дел на основни средства во 2020 год.во РЕК Битола се изврши на крајот на годината, од причини што пристигнувањето на фактури и времени ситуации, конкретно од Марковски компани-Услуги за ископ на кривинска јаловина во Рудник ПЈС е многу касно. ПЈС постои како градежен објект и на него се пресметува амортизација, но во меѓувреме стигнуваат нови фактури по нов Договор и Анекс,за проширување на ПЈС за кривинска јаловина.Во консултација со стручни лица кои раководат во Рудник Суводол.доставено е Барање до Стручен Колегиум на РЕК Битола за проширување на ПЈС. Врз основа на тоа барање Стручниот Колегиум носи Заклучок дотогашното евидентирање на откривката како трошок да се капитализира на постоечкиот градежен објект,бидејќи истото е влезено и во ГИП.Од аспект на трошокот за амортизација,истиот е занемарлив поради стапката на амортизација од 2,5% на годишно ниво. Исто така, кога се врши капитален ремонт во Термоелектрана,директно се врши зголемување на вредноста на постројките за кои се однесува ремонтот. При мали ремонти што се евидентираат како трошок, одредени резервни делови можат да ја зголемат вредноста на постројката,доколку го исполнуваат условот за докапитализација. Ремонтите траат подолго време,конечните записници се потпишуваат кога ќе заврши ремонтот, обично кон крајот на годината,и тогаш се доставува Барање и Заклучок од Стручниот Колегиум за докапитализација.

Вашата забелешка е во ред, но има одредени причини што фактурите и требовањата не можат да се евидентираат директно на инвестиција, односно зголемување на вредноста на постројката.

Во 2021 год. се трудиме колку што може да се избегнат ваквите постапки, и докапитализација се врши континуирано во текот на годината. Сите фактури што се однесуваат на ископ на кровинска јаловина во Рудник ПЈС, директно се евидентираат на сметка 016500, а потоа на 011000. Исто така и дел од требовањата со големи износи, кои го исполнуваат условот за докапитализација (електромотори, редуктори, папучи и сл.), се евидентираат на постоечките основни средства. Во 2021 год. добивме Одлуки од Управен одбор за инвестициони вложувања.

Забелешка за Точка 4.3.11 (техничка вода – РЕК Битола)

Цената за надоместок на испорачана вода и цената на водата се согласно Пресметката за годишен надоместок и надоместок за испорачана количина на вода од 16.07.2014 година, донесена со Одлука за давање согласност на ценовникот за извршување на водостопански услуги за 2014 година на Влада на РМ објавена во Службен весник на РМ бр 116/2014

Забелешка за Точка 4.4.2 (набавка на електрична енергија за АД ЕСМ – набавката ја спровел ЕЛЕМ ТРЕЈД).

Ревизорот правилно констатирал дека набавката на електрична енергија е иземена од примена на ЗЈН согласно член 23 став 1 точка 10.

АД ЕЛЕМ ЕЛЕМ (сега ЕСМ) спроведувањето на набавките на електрична енергија му ги доверил на друштвото кое е во 100% негова сопственост- ЕЛЕМ ТРЕЈД (сега ЕСМ Продажба), имајќи ги во предвид одредбите од веќе споменатиот член од ЗЈН (23 став 1 точка 10) како и член 25 став 1 и 2 (набавки од поврзано друштво).

Во поглед на наодот на Ревизорот дека ЕЛЕМ ТРЕЈД требало да се придржува кон членот 25 точка 6 од ЗЈН, сакаме да појасниме дека ЕЛЕМ ТРЕЈД има добиено мислење од Комисијата за заштита на конкуренцијата (КЗК), бр.08-20 од 25.03.2020, со кое, согласно член 26 од ЗЈН е ослободен од примена на истиот, како субјект кој е директно изложен на конкуренцијата на релевантниот пазар во РСМ.

Забелешка за Точка 4.4.3 (Измени на ГПЈН; поништени постапки; проценета вредност на набавките; договор на проценета вредност а не на вредност од понуда – Оддел за ЗН)

Начинот и постапката за правење измени во ГПЈН, АД ЕСМ го има регулирано со интерен акт – **УПАТСТВО ЗА НАЧИНОТ НА**

СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКИТЕ ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ ВО АД ЕСМ, кое дел од ИСО Процедурата за набавки. Можеби, премногу ригорозно се поставени критериумите за измена на ГПЖН што доведува до толкав број на негови измени, што пак и не мора да значи дека е тоа слабост.

За проценување на вредноста на набавките, АД ЕСМ има донесено **Интерен прирачник за пресметување на проценетата вредност на договорите за јавни набавки**, кој е дел од споменатото Упатство за јавни набавки.

Склучување на договорите на износот кој е утврден со Одлуката за ЈН не е спротивно на ЗЈН. Цитираниот член 117 став 1 се однесува на реализација на договорот за јн. Ова не е спротивно ниту на член 116 став 2 : “Договорот за јавна набавка или рамковната спогодба се склучува согласно со условите утврдени во тендерската документација и понудата“. Овие договори се во согласност со условите од ТД и избраната најповолна понуда која секогаш е прилог на таквиот договор и кај која суштински важни се единечните цени.

Овој случај почесто се јавува кај набавките на услуги : услуги за сервисирање и одржување на возила, компјутери персонални, лаптопи, скенери, штампачи, ангажирање механизација на повик/час, шпедитерски услуги, услуга од ископ на јаглен и јаловина, осигурителни услуги и слично, а поретко кај набавките на стоки (канцелариски материјали, средства за хигиена, резервни делови и материјали за одржување на опремата и сл.). Заедничко и во двата случаи е дека не можат, или не можат прецизно да се утврдат количините за набавка но, кај сите овие случаи, намерата на ДО да склучи договор на вредноста утврдена со одлуката за ј.н., јасно е наведена во ТД, а при изборот/оценката за прифатливост на понудата преовладува прифатливоста/пазарноста на единечните цени што исто така се наведува во ТД. Свесни сме за можноста за евентуално непринципијелно постапување во реализацијата на договорите но, исто така, во предвид треба да се земе и ризикот од неоправдано зголемување на залихите, неможност на следење на договорот по количини ако договорот има многу ставки и конечно така склучениот договор (според вкупната цена на понудата) просто речено може да резултира со несоодветно задоволување на потребите на ДО заради кои е покрената набавката.

По однос на дадената Препорака:

Се согласуваме со препораката дека АД ЕСМ треба да обрне поголемо внимание на процесот на планирање на јавните набавки и спроведувањето на самите постапки за јавни набавки, со доследна примена на интерните акти, ЗЈН и подзаконските акти.

Имајќи го во предвид образложението кое погоре го дадовме мислим дека, препораката за

склучување на договорите на вредноста на понудата а не на вредноста утврдена со одлуката за ј.н., не треба да стои или истата да се видоизмени во правец на сугестија- АД ЕСМ при објавувањето на ТД да се труди да избегнува спецификации без количини.

Забелешка за Точка 4.4.4.1 (АПВ – РЕК Битола)

Точка 4.4.4.1 појаснување за полисата доставена по споредена посатапка - Полисата во прилогот бр.130290008309 од АД Осигурителна полиса издадена на Декра Арбент Македонија е издадена за предизвикана штета со сума на осигурување во годишен агрегат до 500.000 евра, односно 30.750.000 во денарска противвредност и истото е наведено во самата полиса

Забелешка за Точка 4.4.4.2 Изведба и надзор на истражно експлоатациони бунарски полиња во наоѓалиште за јаглен Брод - Гнетино (ФАЗА 2), (ј.н.01-105/2019 Дирекција)

Избраниот понудувач - Градежен Институт „Македонија“ има доставено Понуда со цени по електронска аукција каде ги потврдува цените по спроведената електронска ауција за постапката, така што, не е истечена важноста на понудата.

Забелешка за Точка 4.4.4.4 (ископ на јаглен и јаловина – РЕК Битола)

Точка 4.4.4.4 Одлуката за јавна набавка бр 236/2019 и објавениот оглас за Ископ на јалген, меѓуслојна и кривинска јаловина се според објавениот ГПЈН за 2019 година, со дадено образложение за потребата од набавката каде со ископ на планираните количини јаловина во ПК ПЈС Суводол ќе се обезбеди откривање на јагленовиот слој и стварање услов за негова експлатација . Како што е нагласено во ДРП за експлатација на ПК ПЈС Суводол за период од 2017 до 2021 година , одлагањето на количините на јаловина со ГРО дали ќе биде на некое од надворешните одлагалишта или внатрешно ќе биде условено од напредувањето на ископот на јаглен. Вредноста на банкарската гаранција не е зголемена од причина што со склучувањето на Анекс кон основниот договор , договорот финансиски се исцрпи и со тоа заврши и неговата важност. Се работи за рамковн спогодба со еден економски оператор.

Забелешка за Точка 4.4.4.5 (гумени транспортни ленти – РЕК Битола)

Точка 4.4.4.5 Предмет Гумени транспортни ленти со платно по оглас бр 15937 /2019 во записникот од управната контрола бр 16-607/3 од 03.04.2020 предметот е вратен на повторна евалуација ,постапено е по дадените препораки од Управната контрола и понудата на понудувачот ГВН -Пром ДООЕЛ Охрид е одбиена за неприфатлива, што значи Договорниот орган донел правилна и законита Одлука. Во досието на постапката на ECJH има записник од извршена управна контрола бр 16-607/3 од 03.04.2020 и за појаснување, кога предметот е вратен на повторна евалуација ,управна контрола не се врши. Тендерската документација и Техничката спецификација е јасна и е работена согласно член 81 и 82 од ЗЈН, со потребни карактеристики, со обезбедување на сите економски оператори еднаков пристап до постапката за јавна набавка и не ја попречува пазарната конкуренција. Се работи за рамковна спогодба со еден економски оператор

Забелешка за Точка 4.4.4.6 (рез.делови за багери и одложувачи – РЕК Битола)

Точка 4.4.4.6 во врска со Отворена постапка по оглас бр 15688 за Набавка на Резервни делови за багери и одложувачи тендерската документација и техничката спецификација е работена согласно член 81 од ЗЈН, со напомена во техничката спецификација дека доколку одредени детали (типови, функционални карактеристики, ознаки) од техничката спецификација укажуваат на одреден производител, истите се во функција на појаснување, а не на ограничување. Секој понудувач е слободен да понуди еквивалент,а еквивалентноста да ја докаже,доколку понудувачот нуди еквивалентни резервни делови, истиот обезбедува соодветна техничка документација (каталог, слика, техничка документација, техничка книга на производителот, брошури, цртежи, скици и слично) за докажување на бараните карактеристики. Се работи за набавка на Специјални резервни делови за багер SRs 2000 и SRs 630

Забелешка за Точка 4.4.4.7 (прегревач - РЕК Осломеј

- Одлука за јавна набавка при прикачување на ECJH, е земена по грешка од еден од работните обрасци (темплејти) кои се наоѓаат во нашите компјутери со што Одлуката потпишана своерачно од тогашните одговорни лица е изоставена. Одлуката за јавна набавка која е потпишана своерачно од тогашните одговорни лица во .pdf ја приложивме на ECJH во досие на постапки, по доставениот Нацрт извештај од Овластениот државен ревизор, со ова сметаме дека грешката е исправена.

Во Одлуката е направена грешка и изоставена информацијата за изворот на средства но е наведена во огласот кој се пополнува преку ECJH..

- Кон втората забелешката („не се известени понудувачите за извршениот избор на најповолна понуда како што предвидува член 113 став 1 од ЗЈН“). Наместо Известието по предметот направен е пропуст и испратен е Извештајот по спроведена постапка.
- Кон третата забелешка („Од страна на ЕО не е доставена Изјава за техничката опременост односно доказ дека давателот на услугите ја има опремата за извршување на договорот на располагање, што не е во согласно наведената ТД. Ваквиот начин на постапување не е согласно член 109 став 6 од ЗЈН, поради што понудата во фаза на евалуација не била отфрлена како неприфатлива), за која не се согласуваме во целост бидејќи понудата од избраниот најповолен понудувач со доставените докази кои се јасни и недвосмислени, ја потврдуваат неговата техничка спремност бидејќи по точка 2.4.3.1 од ТД алинеја 2 покрај тоа што се бара и Изјавата како можност за доказ е наведена и пописна листа на алат со која би се потврдиле техничките можности на ЕО.

ЕО доставува пописна листа заедно со понудата.

Во условот техничка опременост се бара и Машина за виткање на цевки со пречник Ø44,5mm. За оваа машина ЕО доставува меѓусебен договор за техничка поддршка, а со тоа и ја докажува неговата спремност по наведениот услов за исполнување на договорот.

Забелешка за Точка 4.4.4.8 (ремонтни активности – РЕК Битола)

Точка 4.4.4.8 Постапка за Услуга од Специјализирана работна рака за ремонтни активности за ПЕ ТЕ РЕК Битола за 2019 година за ДЕЛ 20 Турбоагрегат потребен за ремонтни активности за турбина и генератор, тоа е дел од поништена Отворена постапка, спроведена е нова по претходно дадено мислење од БЈН и тука нема ништо спорно и нејасно за Ревизијата. Потребата од таква постапка ја дава барателот на набавката со детално оброзложение за итноста на постапката

Забелешка за Точка 4.4.4.9 (ископ на јаглен и јаловина – РЕК Битола)

Точка 4.4.4.9 За постапка за Ископ на јаглен и меѓуслојна јаловина важечки сообраќајни дозволи за товарните камиони не се бараат од причина што истите се движат само во кругот на Рудници, а не и надвор на патиштата во постапката се бараат исклучиво за докажување на сопственоста и капацитетот на истите.

Забелешка за Точка 4.4.4.10 (ископ на кровинска јаловина – РЕК Битола)

Точка 4.4.4.10 За постапка Ископ на кровинска јаловина во ПЕ Рудници, оглас Отворена постапка бр 04084 регуларна е целокупната документација од отварањето на понудите, записникот од управната контрола, дополнително даденото образложение од РЕК Битола, прифаќањето на образложението и направената измена во Записникот со бр 17-750/7 од 18.05.2020 година и до колку постоеа неправилностите кои ги пишува во оваа точка управната контрола ке ја поништеше спроведената постапка. Документите за докажување на личната способност од ЕО и подизведувачите се уредно доставени со самото поднесување на понудата, тоа слободно може да се види во досието на постапката на ЕСЈН

Забелешка за Точка 4.4.4.11 (ископ на јаглен и јаловина – РЕК Битола)

Точка 4.4.4.11 Согласно Дефинирани Услови од Интерна Порачка бр.011472 од 04.02.2019 за докажување на економско-финансиската способност на ЕО побарано е:

- Вкупниот годишен промет на ЕО да не биде помал од предвидената вредност за набавката дефинирана од Договорниот орган во последните три години, а доколку ЕО постои помалку од три години тогаш во годините во кои постои.

се бара промет - а не приход

- Согласно Дефинирани Услови од барателите на набавката во Тендерска Документација стои:

2.4 Економска и финансиска состојба

2.1.1 За да се квалификува како способен за извршување на предметниот договор за јавна набавка од аспект на неговата економско-финансиска способност, економскиот оператор треба да ги исполнува следниве минимални услови:

Вкупниот годишен промет на ЕО да не биде помал од предвидената вредност за набавката дефинирана од Договорниот орган во последните

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА

три години, а доколку ЕО постои помалку од три години тогаш во годините во кои постои.

2.4.1 Економскиот оператор го докажува исполнувањето на минималните услови за својата економска финансиска способност од подточка 2.4.1 со доставување на следните документи:

Извод од целокупниот промет на претпријатието (податок од билансот на успех издаден од надлежен орган, односно ревидиран биланс на успех) и, онаму каде што е соодветно, од прометот во областа која се покрива со договорот за јавна набавка, и тоа најмногу за последните три финансиски години за кои се расположливи ваквите информации во зависност од датумот на кој претпријатието е основано или започнало со работа и во зависност од достапноста на таквите информации.

- Економскиот Оператор Руд Коп ДООЕЛ Битола има Договор за групна понуда со Дигер ДООЕЛ Битола.
- Согласно доставените документи (Извештаи за Биланс на состојба и податоци од биланс на успех) од двата ЕО вкупни средства се следните:

	2016	2017	2018	
Руд Коп	405.787.329	380.417.215	234.897.621	1.021.102.165
Дигер	131.934.178	134.331.439	22.474.043	288.739.660

- Согласно горенаведените докази јасно се гледа дека се исполнети условите за докажување на економско-финансиската способност на ЕО.

Забелешка за Точка 4.4.4.12 (дренажни бунари – РЕК Битола)

Постапката за јавна набавка за изработка на дренажни бунари и пиеzометри за заштита на рудниците ПК ПЈС (Површински Коп Подинска Јагленова серија) и ПК Брод-Гнеотино од подземни води, е спроведена со цел набавка на хидротехничката опрема за предодводнување и тековно одводнување со бунарски системи за заштита на рудниците од подземни води.

Како подлога за спецификацијата на хидротехничката опрема е користен и е во согласност со предмерот на опрема кој е предвиден со Дополнителните рударски проекти за експлоатација на ПК ПЈС и ПК Брод-Гнеотино за период од 2017-2021 Книга 8 - Проект за заштита на површинскиот коп од површински и подземни води.

Во согласност со заклучоците и предлозите на проектантот во самиот проект, некои ставки во предмерот и спецификацијата не кореспондираат заради, како што нагласува проектантот на страна 205 од точка 8.18.

Заклучоци и препораки: „Бидејќи се работи за површински коп во кој секојдневно се менува конфигурацијата на теренот, препорака е де се направи детална геодезија пред почетокот на изведба на објектите. Ако во меѓувреме има одредени задоцнувања, или поголеми ископувања на фронтовите (односно други активности во коповите), потребно ќе биде да се доусогласат позициите и спецификациите, односно техничките решенија.“

Според проектната документација, во фазата на изведба на бунарскиот систем, треба да се има во предвид и забелешката која стои на страна 204: „Согласно предвиденото решение со оваа проектна документација, предвидени се различни оптимални конфигурации на бунарските низови, зависно од поставеноста на јагленовите системи, односно потребниот ископ во различни фази од наредниот експлоатационен период. Со тоа се исполнува концептот за фазна изведба и работа на конструкции при различни сценарија во идниот експлоатационен период, а од друга страна максимално се искористени постојните бунарски конструкции. На тој начин се постигнува економски прифатливо решение со минимизирање на трошоците, а сепак да се постигнува техничката оправданост за постигнување на потребното снижување на нивото на подземна вода“.

Динамиката на ископ на јаловина и јаглен во рудниците временски не кореспондира со процедуралните постапки од фазата на изработка на проектот до комплетна реализација на јавната набавка. Тоа значи дека динамички на терен има големи измени на состојбите од првичните констатирани при изработката на проектите (и спецификациите во нив) и моментот кога треба де се одпочни со реализација на јавната набавка (изработка на бунари и пиезометри).

Првично дефинираните параметрите во проектната документација во никој случај нема да кореспондираат со реалните, дефинирани во време и простор кога треба да се реализира јавната набавка. Со дополнителни геодетски мерења, и други истражни работи во фазата пред одпочнување со изработка хидролошките и хидрогеолошките објекти (бунари и пиезометри), се утврдуваат точните параметри на објектите, според кои се продолжува со изведената постапка.

Заради тоа и во техничката спецификација е направен преглед на специфицирана опрема само со единечни цени, што значи дека Договорниот орган набавките на хидротехничка опрема мора да ги врши според моменталните услови и потреби на терен со предвидена динамика

Забелешка за Точка 4.4.4.13 (санација разладна кула– РЕК Битола)

Точка 4.4.4.13 : Санација на армирано-бетонски плашт на разладна кула 2 и замена на азбест цементните елементи на росиштето на разладната кула на Блок 2 со нови еколошки материјали, за договор склучен со Ватростална АД Скопје со арх.бр. 08-4476/1 од 02.09.2019, Ве известуваме дека согласно законот за Ј.Н овластувањата барани во Т.Д. неопходно е да ги поседува носителот на набавката кој истите и ги приложи во својата понуда.

**АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА**

Согласно законот за градба носителот на градба кој потекнува од РСМ ги поседува бараните овластувања во однос на проектирање, изведба и ревизија. Кои истите и ги доставил со поднесување на понудата
Согласно З.Ј.Н

Член 96

Користење способност од други субјекти:

- (1) Економскиот оператор може во постапката за јавна набавка, заради исполнување на условите за квалитативен избор во делот на економската и финансиската состојба и техничката или професионалната способност да ја користи способноста на други субјекти, без оглед на правните врски помеѓу нив.
- (2) Економскиот оператор може во постапката за јавна набавка да ја користи способноста на друг субјект за докажување на исполнетоста на условите за квалитативен избор во врска со образовните и стручните квалификации или релевантно стручно искуство само доколку другиот субјект ќе ги изведува работите или ќе ги обезбедува услугите за кои се бара таквата способност.
- (3) Ако економскиот оператор користи способност на друг субјект, тој е должен да ја докаже поддршката со валиден доказ дека тој субјект ќе му ги стави на располагање соодветните ресурси.
- (6) Групата економски оператори може да ја користи способноста на членовите во групата или на други субјекти на начин утврден во ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член.

Со што референтните листи дадени во прилог на понудата од страна на членовите на групата им се даваат на располагање на Носителот на групата.

Исто така во текот на поднесување на понудата поднесен е и договор за деловно техничка соработка меѓу сите учесници во групата.

Во однос на дадените технички мислења од 25.07.2019 и од 09.08.2019 Ве информираме дека е побарано е дополнување на документација согласно З.Ј.Н, по доставување на бараната документација е дадено второто техничко мислење со кое се врши и избот на Е.О. за изведување на работите.

Забелешка за Точка 5

Имајќи го во предвид високиот износ на активата на АД ЕСМ исказана во Билансот на состојба за 2020 година сметаме дека утврдената материјалност од 3% според вашиот правилник е исто така висок, а голем дел од забелешките се однесуваат за претходниот период.

Од овие причини сметаме дека Точка 5 наместо текстот:

„Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 4.3. финансиските извештаи не ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Акционерското друштво за производство на електрична енергија Електрани

**АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА**

на Северна Македонија, во државна сопственост на ден 31 декември 2020 година како и финансиската успешност и паричните текови за годината која завршува со тој датум, во согласност со применливата рамка за известување.“

Би требало да стои:

Освен за изнесените прашања во точка 4.3 податоците во годишните финансиски извештаи и завршната сметка се конзистентни со податоците на финансиските извештаи на АД ЕСМ во државна сопственост за 2020 година.

АД Електрани на Северна Македонија

Скопје

**Генерален Директор
М-р Васко Ковачевски**

W

Ко:

- Архива

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА

05-1170/1
25.02.22

До
Државен завод за ревизија
Ул. Павел Шатев бр.2, палата "Емануел Чучков"
1000 Скопје

Предмет : Забелешки по Нацрт Извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2020 година на АД ЕСМ – Скопје

Почитувани,

Во врска со доставениот Нацрт Извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2020 година на АД ЕСМ – Скопје, доставен со ваш допис број 19-29/2 од 10.01.2022 година, примен со наш архивски број 05-211/1 од 13.01.2022 година. Со наш допис број 05-900/22 од 11.02.2022 Ви доставивме дел од забелешките кои ги имавме, а исто времено побарајме дополнителни 15 дена да ни го продолжите рокот за доставување на дополнителни забелешки на Нацрт ревизорскиот извештај.

Во прилог Ви ги доставуваме дополнителните забелешки и коментари на Нацрт ревизорскиот извештај.

Со почит,

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTITET FÖR REVISIÖN
СКОПЈЕ - СКОПЈЕ

Пр. број	Ред. број	04.03.2022
Секција	Број	Година
Факс	Бр.	Година

15-25/4

АД Електрани на Северна Македонија Скопје
Генерален Директор
М-р Васко Ковачевски

ЗАБЕЛЕШКИ

Забелешка за Точка 4.4.5

за можноста за давањето на согласност на доверителите да засноваат заложно право на своите побарувања од друштвото, врз основа на однапред предвидена одредба од склучените договори за јавни набавки, според која „правата и обврските по склучените договори, договорните страни немаат право да ги пренесат на трето лице без заедничка писмена согласност“.

Државниот завод за ревизија дава препорака надлежните органи за управување и раководење во АД ЕСМ, Скопје да ги изземат одредбите од договорите за јавна набавка врз основа на кои се издаваат согласности за обезбедување на залог на побарувањата кои ги имаат кон доверителите, со образложение дека нема потреба од ваква одредба во моделот на договор при спроведување на постапки за доделување на договори за јавна набавка, во услови кога не се познати економските оператори со кој ќе биде склучен договорот, како и фактот дека со ЗЈН, не се пропишани одредби за давање на залог на побарувањата на економските оператори како и истите да се дел од одредбите од склучените договори за јавни набавки.

Во врска со дадената забелешка од страна на Државниот завод за ревизија во точка 4.4.5 се произнесуваме како следи:

Во Договорите за јавни набавки по спроведена постапка согласно Законот за јавни набавки се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи и друга законска и подзаконска регулатива во Република Северна Македонија која ја уредува материјата, предмет на овој Договор.

Согласно член 424 од Закон за облигациони односи:

„(1) Доверителот може со договор склучен со трет да го пренесе врз него своето побарување, освен она чие пренесување е забрането со закон или кое е врзано за личноста на доверителот, или кое според својата природа му се спротиставува на пренесувањето врз друг.

(2) Договорот за отстапување нема дејство спрема должникот, ако тој и доверителот договориле дека овој не ќе може да го пренесе побарувањето врз друг или дека не ќе може да го пренесе без должниковата согласност.“

Согласно член 426 од Законот за облигациони односи:

**АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА**

“ (1) За пренесување на побарување не е потребно согласност од должникот, но отстапувачот е должен да го извести должникот за извршеното отстапување.

(2) Исполнувањето извршено на отстапувачот пред известување за отстапување е полноважно и го ослободува должникот од обврската, но само ако не знаел за отстапувањето, инаку обврската останува и тој е должен да му ја исполни на примачот. “

Од погорецитираните одредби од Законот за облигациони односи произлегува дека побарувањата, се пренесуваат без согласност од должникот (во случајот АД ЕСМ, Скопје), освен ако тоа не е поинаку договорено помеѓу должникот и отстапувачот со посебна одредба во Договорот. Доколку нема таква одредба во Договорот, согласно закон, не е потребна согласност од должникот (во случајот АД ЕСМ, Скопје), туку отстапувачот само е должен да го извести должникот дека го пренел побарувањето на примачот.

Имајќи ја во предвид Вашата препорака, а со цел во Договорите за јавни набавки да бидат во целост заштитени правата на Друштвото, АД ЕСМ, Скопје смета дека оваа одредба не треба да се отстрани од Договорите за јавни набавки, туку истата да се измени, согласно законската можност дадена во член 424, став 2 од Законот за облигационите односи и да гласи:

“правата и обврските по склучените договори, договорните страни немаат право да ги пренесат на трето лице”.

Забелешка за Точка 1. 1 Усогласеност со закони и прописи

1.1. Актите за организација и систематизација се донесени од УО, врз основа на Статутот на друштвото, кој согласно член 3 од Законот за трговски друштва, претставува основен општ акт со којшто се уредуваат односите, организацијата и функционирањето на друштвото. Од спроведената анализа во содржината и пополнетоста на Правилникот за внатрешна организација^[1], чиј составен дел е Систематизација на работните места^[2] утврдивме дека со состојба на 31.12.2020 година од вкупно систематизирани 7.370 работни места, пополнети се 4.699^[3] или 64%. При тоа констатираме:
- за одредени работни места како потребен степен на стручна подготвока се наведени само високо или средно образование, како општи барања, без да се специфицира потребниот вид на стручна подготвока за извршување

^[1] Правилникот за внатрешна организација на АД Електрани на Македонија, во државна сопственост Скопје – УО бр.03-63/1/ од 11.01.2006 година, негови измени и дополнувања УО бр.02-5220/88/8 од 23.11.2009 година, УО бр.02-522/189/3 од 31.01.2012 УО бр.02-7267/17/2 од 22.17.2017 година и пречистен текст од 22.17.2017 година

^[2] Цел назив : Систематизација на работните места со опис на работите и работните задачи по работни места за Дирекција и Подружниците

^[3] Од вкупно пополнетиот број на работни места (4.699) 86% се мажи, а 14% се жени.

на работните задачи, што влијае на соодветноста на кадрите кои се вработуваат

-Согласно член 20 од Правилникот за внатрешна организација на Друштвото е регулирано дека цитираме: „Во зависност од видот и сложеноста на работите кои се извршуваат на работното место, се утврдува степенот и видот на стручната подготвка од определен вид на занимање.“ Имајќи ја во предвид оваа одредба во Правилникот за внатрешна организација, чии составен дел е Систематизацијата на работните места постојат работни места без да се специфицира видот на стручна подготвка од причина што според описот на работни задачи секое лице со високо или средно образование може да ги извршува. За работни места со специфичен опис на работни задачи се утврдува односно се специфицира потребниот вид на стручна подготвка.

- описот на дел од работните места е од првично донесените акти за организација и систематизација и истите не се усогласени со моменталната состојба и видот на задачите кои вработените ги извршуваат, што оневозможува точно определување на одговорноста за нивно извршување како и следење на резултатот и други прашања од работниот однос.

-По однос на оваа забелешка е веќе постапено односно доставено е Известување за ажурирање на опис на работни задачи во Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места бр.03-930/б од 21.02.2022 година.(прилог 1)

Отсъството на барања за конкретен вид на стручна подготвка за дел од работните места, како и опис на работните задачи по работни места во актот за систематизација може да допринесе за пополнување на работните места со кадар кој нема квалификации и знаења од областа која се бара за работното место. Наведеното има влијание и врз содржината и одредбите на склучените договори за вработување, кои како што е уредено во член 28 став 3 од Законот за работните односи треба да се повикаат на актите на работодавачот во кои се уредени условите на работа.

Препорака

УО на АД ЕСМ Скопје да преземе мерки и активности за промена на актот за систематизација со прецизирање на видот на стручна подготвка за работните места каде истото не е уредено, како и ажурирање на описот на работните места со работни задачи кои соодветно одговараат.

Забелешка за Точка 4.2.2

Согласно организационата поставеност на друштвото за имотот и постапките поврзани со истиот со детални податоци располага Секторот за развој и

**АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА**

инвестиции од каде се планираат и средства во ГПЈН за изработка на елаборати за потребите на легализација, експропријација и т.н. Во тек се голем број на постапки пред Министерство за транспорт и врски за легализација на инфраструктурни објекти. Со цел да се избегнат финансиските трошоци од издавање на имотни листови, АД ЕСМ заедно со АКНМ изработи Договор за користење на електронскиот шалтер на агенцијата за катастар на недвижности, кој беше одобрен со Одлука на УО бр..02-6433/256/3 од 29.12.2021г. истиот е во фаза на доработка и потпишување од страна на правните субјекти. Со ова ќе се овозможи континуирано ажурирање без дополнителни финансиски оптеретувања за друштвото. Со ова комплетно ќе бидат ажурирани податоците за недвижниот имот на друштвото, а истовремено друштвото ќе може да има пристап до сите видови на податоци кои ќе му бидат потребни за тековното работење во иднина. Се очекува во текот на март/април 2022г. да се остварат сите планирани активности. Друштвото стои на располагање да достави електронски табели на податоци кои до сега ги има ажурирано, додека имотни листови ќе бидат обезбедувани ad-hoc согласно потребите на друштвото.

За градежното земјиште, добиено врз основа на Одлука¹ на Влада на РСМ со право на трајно користење, со вкупна вредност од 50.999 илјади денари, на кое се гради административен објект - Деловна зграда на АД ЕСМ Скопје поднесено е соодветно Барање УП 25-220/21 од 30.12.2021г. пред Управата за имотно-правни работи со што е иницирана постапка за стекнување на право на сопственост.

Резиме

-утврдена е неусогласеност на податоците за основната главнина прикажани во трговските книги на друштвото со податоците од Централниот регистар на РСМ и Централен депозитар за хартии од вредност;

Забелешка 1: Што се однесува на основната главнина на Друштвото истакнуваме дека истата со решение за упис во Трговски регистар Трг.бр.5020/05 од 09.09.2005 година како и согласно планот за поделба на Друштвото усвоен од Управниот одбор на друштвото и солемнизиран со ОДУ.бр 440/05 кај Нотар Никола Стојменовик од Скопје изнесува 31.738.878.000,00 денари.

¹ Одлука за давање на трајно користење на градежно земјиште сопственост на РСМ на АД ЕСМ Скопје (Сл. Весник бр.164/2011) со површина од 1.425 m², КП 13526/6 КО Центар 1

Забелешка за Точка 6.3.

Обрнуваме внимание дека АД ЕСМ Скопје, во постапка пред надлежните судови се јавува во својство на тужител или тужена странка во вкупно 2.025 судски предмети. Заклучно со 30 септември 2021 година, според податоците доставени од Секторот за правни и општи работи, Оддел за правни работи за судските постапки констатирајме дека:

- АД ЕСМ Скопје во својство на тужител се јавува во 31 предмети по кои вкупните побарувања изнесуваат 2.240.556 илјади денари. Најголемите износи кои претставуваат 91% од вкупното побарување или 2.040.769 илјади денари се водат по три судски постапки за неподмирен долг и камати, со акционерско друштво во државна сопственост. Анализирајќи го бројот и видот на судските постапки констатирајме дека, 14 предмети се по основ на постапки против физички и правни лица за неподмирен долг и камати, 5 предмети се за надомест на штета, 2 предмета се за смеќавање на владение, а останатите се по други основи. Две судски постапки, со побарувања за неподмирен долг во вредност од 41.258 илјади денари се водат против правни лица кои имаат отворено стечајна постапка;

Забелешка 2: Согласно извештајот за судски предмети кој електронски го води Одделот за правни работи при Сектор за правни и општи работи, се водат 35 судски постапки во кои АД ЕСМ Скопје се јавува како тужител. Вкупните побарувања во судските постапки каде АД ЕСМ Скопје се јавува како тужител изнесува 212.668.379,00 денари и тоа без најголемото побарување кое АД ЕСМ Скопје како тужител го има и е спрема акционерско друштво во државна сопственост, и е на износ од околу милијарда денари за основ неподмирен долг односно камати. Согласно извештајот за судски предмети кој електронски го води Одделот за правни работи при Сектор заправни и општи работи, 14 предмети во кои АД ЕСМ Скопје се јавува како тужител се водат за основ неподмирен долг и камати, 3 за надомест на штета, 1 за нарушене владение, 9 за поништување на решение во управна постапка и останатите се по други основи. Две судски постапки, со побарувања за неподмирен долг во вредност од 41.257.605,00 илјади денари се водат против правни лица кои имаат отворено стечајна постапка

- АД ЕСМ, Подружница Енергетика-Скопје во својство на тужител се јавува во 1.862 предмети против физички и правни лица, по основ на неподмирен долг за парно греене во вкупен износ од 64.370 илјади денари. За најголем дел од предметите поднесени се барања за извршување пред извршител;
- во својство на тужена странка АД ЕСМ Скопје се јавува во 132 предмети по кои главниот долг изнесува вкупно 1.038.974 илјади денари. Најголем дел од вредноста на тужбеното барање или 55% се однесува на неподмирен долг, додека 44% се за надомест на штета. Според бројот и видот на судската постапка констатирајме дека 63 предмети се однесуваат на работни спорови, 36 предмети

**АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА**

се за надомест за причинета штета, 28 постапки се водат за неподмирен долг, додека останатите 5 се по други основи. Истакнуваме дека 15 судски постапки се покренати од Самостојниот синдикат на работниците од енергетика, рударство и индустрија на Република Македонија за надомест на причинета штета и неподмирен долг во износ од 89.779 илјади денари, додека една судска постапка е со акционерско друштво во државна сопственост (истото друштво кое е наведено во алинеја 1) каде тужбеното барање изнесува 368.536 илјади денари;

Забелешка 3: -Согласно извештајот за судски предмети кој електронски го води Одделот за правни работи при Сектор за правни и општи работи АД ЕСМ Скопје се јавува како тужена страна во 144 предмети. Вкупните побарувања кон АД ЕСМ Скопје во судските постапки каде АД ЕСМ Скопје се јавува како тужен изнесува 1.032.911.578,00 денари и 1.010.906,00 евра. Согласно извештајот за судски предмети кој електронски го води Одделот за правни работи при Сектор за правни и општи работи 43 предмети се однесуваат на работни спорови, 37 предмети се за надомест за штета, 55 постапки се водат за неподмирен долг и други парични побарувања, додека останатите се по други основи.

- Поведени се од страна на Самостојниот синдикат на работниците од енергетика, рударство и индустрија на Република Македонија- ССЕРИ 18 судски постапки по основ на надомест на штета и неподмирен долг, од кои што 14 постапки се во тек а 4 постапки се завршени со донесени правосилни и извршни пресуди, односно решенија со кои поднесените тужби се повлечени.

-постојат 19 добиени судски пресуди во корист на АД ЕСМ Скопје, со вкупна вредност од 535.427 илјади денари, за кои во претходниот период се отпочнати извршни постапки, но истите се уште не се извршени. За дел од нив (5 судски пресуди) со акционерско друштво во државна сопственост и вкупен износ на долг од 339.947 илјади денари, поднесените барања за извршување во 2016 година се повлечени. За неизвршените и повлечените барања за извршување на ревизијата не и беа доставени образложенија.

Согласно годишниот извештај за работата на Секторот за правни и општи работи за 2020 година завршени се вкупно 231 судски предмети,

Ревизијата смета за потребно да истакне дека за наведените судски постапки кои се уште се водат пред надлежните судови и до денот на ревизијата конечниот исход не е познат, постои неизвесност во однос на финансиските импликации кои тие ќе ги предизвикаат врз работењето на друштвото. Исто така, не обезбедуваме разумно уверување во однос на потребата од меѓусебно утужување на акционерски друштва кои се во државна сопственост и создавање на дополнителни трошоци за застапување од адвокатски друштва, без притоа да се бара постапување од Владата на РСМ, која ги врши правата и обврските на Собрание на друштвата.

6.6.

**АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА**

-во периодот 2017 – 2021 година склучени се шест договори и анекси кон договорите со две АД во државна сопственост на кои им се одобрени заеми во вкупен износ од 121.700 илјади денари (Прилог бр.3). Во одредбите од склучените договори (со исклучок на еден договор) наведени се крајните рокови кога заемот треба да се врати, не прецизирајќи ја динамиката на плаќање на долгот, поради што позајмените средства се уште не се вратени. Единствено договорот за заем, кој е склучен во 2017 година, каде е уредено враќањето на долгот да се спроведува со отплата на месечни рати, платена е само првата рата во вкупен износ од 1.042 илјади денари. Со ревизијата констатирајме дека воспоставена е практика пред истекување на крајниот рок на враќање на долгот истиот да се продолжи со склучување на анекс кон договорот. При тоа, за дел од склучените анекси не се презентирани документи со кој ќе се потврди дека Владата на РСМ на седница расправала за продолжувањата на рокот за враќање на заемите и соодветно дала согласност. Исто така, увидовме дека не се постапува согласно одредбите кај дел од склучените договори за плаќање на 6% камата на одобрениот износ на заемот.

Забелешка 4: Анексите со кои се продолжуваат роковите за враќање на заемите се вклучувани по донесена одлука или дадена согласност на Владата на РСМ.

АД Електрани на Северна Македонија Скопје
Генерален Директор
М-р Васко Ковачевски

Ко:
- Архива

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА

05-BG1/1

04-03-2022

До
Државен завод за ревизија
Ул. Павел Шатев бр.2, палата "Емануел Чучков"
1000 Скопје

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLIKA Makedonija SE VET
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
СКОПЈЕ - SHKUP

Примено: Pranuar më:	04.03.2022		
Орг. Един. Nj. org.	Број: Nr.	Прилог: Shtojcë:	Вредност: Vlera:
	19-29/5		

Предмет : Доставување прилози

Врска: Вас допис 19-29/2 од 10.01.2022 одговор АД ЕСМ 05-900/1 од 11.02.22

Почитувани,

Во прилог на писмото Ви ги доставувам прилог документите кои се однесуваат на нашите забелешка на Вашиот Нацрт ревизорски извештај.

АД Електрани на Северна Македонија Скопје
Директор
Сектор за финансиски работи
Добрила Стефаноска

2

Врз основа на член 20 од Статутот на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје и член 14 од Деловникот за работа на Управниот одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, Управниот одбор на Друштвото на состанокот одржан на 22.09.2021 година, донесе

ОДЛУКА

1.Управниот одбор го разгледа и прифати Барањето за формирање на комисија бр.05-4404/1 од 22.9.2021 година, доставено од Директорот за финансиски работи.

2.Се задолжува Подружница РЕК Осломеј, Осломеј да формира стручна комисија составена од стручни лица од ПЕ Термоелектрана и ПЕ Рудник, Служби за производство и од Секторот за финансиски и комерцијални работи, Служба за сметководство, со цел да се утврди несогласувањето на количините на залихата на мазут во Секторот за финансиски и комерцијални работи, односно во материјалното сметководство и евидентирањето на мазутот во ПЕ Термоелектрана и ПЕ Рудник, Служби за производство во Подружница РЕК Осломеј, Осломеј, со цел да се утврди од кога потекнува оваа разлика, односно да се вратат 10-20 години наназад во системот за материјално сметководство, да се спореди евиденцијата во ПЕ Термоелектрана и ПЕ Рудник, Служби за производство, да се утврди кои се причините за оваа разлика и да се изнајде начин за надминување на оваа ситуација.

3.Се задолжуваат Директорите на Подружница РЕК Осломеј, Осломеј по завршување на активностите на формираната стручна комисија од став 2 на оваа Одлука, да достават информација преку Сектор за финансиски работи во Дирекција на АД ЕСМ до Управниот одбор на АД ЕСМ.

4.Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Од причина што во текот на извршената ревизија во Подружница РЕК Осломеј, Осломеј е утврдено дека во Подружницата РЕК Осломеј, Осломеј постои несогласување на количините на залихата на мазут во Секторот за финансиски и комерцијални работи односно во материјалното сметководство и евидентирањето на мазутот во ПЕ Термоелектрана и ПЕ Рудник, Служби за производство во Подружница РЕК Осломеј, Осломеј се одлучи како во диспозитивот на оваа Одлука.

УО бр. 02-4393/223/6
22.09.2021 година
Скопје

Врз основа на член 20 од Статутот на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје и член 14 од Деловникот за работа на Управниот одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, Управниот одбор на Друштвото на состанокот одржан на 01.11.2021 година, донесе

ОДЛУКА

1. Управниот одбор го разгледа Записникот од Комисијата која треба да ја утврди разликата во состојбата на мазутот помеѓу материјалното книgovодство и евидентацијата од производство во ТЕ Осломеј, доставен со допис бр.05-1734/2 од 08.10.2021 година од Подружница РЕК Осломеј-Осломеј.
2. Се задолжува Службата за внатрешна ревизија во Дирекција на АД ЕСМ – Скопје во рок од 10 дена од приемот на оваа одлука до Управниот одбор да достави мислење во врска со наводите од Записникот од точка 1 на оваа одлука.
3. Оваа одлука влегува во сила на денот на донесувањето.

УО бр.02-5097/233/6

01.11.2021 година

Скопје

Претседател,

м-р Вајко Ковачевски

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА
11 Октомври 9, 1000 Скопје, П.фах 16, Р. Северна Македонија

02-6095/1

Скопје 07.12.2021 г.

До:
Генерален директор
м-р Васко Ковачевски

Предмет: Достава на ревизорски меморандум за извршена брза вонредна ревизија

Врз основа на задолжувањето од Управниот одбор на АД ECM – Скопје, а согласно следнот заклучок:

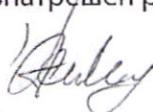
- Заклучок УО бр.02-5097/233/6 во врска со Записник од комисијата која треба да ја утврди разликата во состојбата на мазутот помеѓу материјалното книговодство и евиденцијата од производството во ТЕ Осломеј, доставен со допис бр.05-1734/2 од 08.10.2021 година од Подружницата РЕК Осломеј – Осломеј.

Внатрешната ревизија изврши брза вонредна ревизија за што изработи ревизорски меморандум, кој Ви го доставуваме како прилог со овој допис.

Со почит,

Прилог: Ревизорски меморандум

Изработил / Одобрил:
Служба за внатрешна ревизија
Раководител
д-р Богдан Ѓурчевски,
овластен внатрешен ревизор-СИРFA

Копија доставена до:
-Управен одбор на АД ECM,
-архива на АД ECM

Врз основа на своите работни задачи, а во согласност со Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, Службата за внатрешна ревизија го доставува следниот:

РЕВИЗОРСКИ МЕМОРАНДУМ

Број **01- РМ/2021**

за спроведената брза вонредна ревизија врз основа на Овластувањето од генералниот директор на АД ЕСМ под архивски број 02-5425/1 од 15.11.2021 година по основ на следниот заклучок од Управниот одвор на АД ЕСМ, и тоа:

- Заклучок на УО бр.02-5097/233/6 со кој се задолжува Службата за внатрешна ревизија да достави мислење во врска со наодите од Записникот на комисијата која требало да ја утврди разликата во состојбата на мазутот помеѓу материјалното книgovodство и евиденцијата од производството во ТЕ Осломеј

Скопје, 07.12. 2021 година

СОДРЖИНА -----	2
I. ИЗВРШНО РЕЗИМЕ - ВОВЕД И ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ -----	3
II. ДЕТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ -----	4
II.1 Заклучок на УО бр. 02-5097/233/б со кој се задолжува Службата за внатрешна ревизија да достави мислење во врска со наодите од Записникот на комисијата која требало да ја утврди разликата во состојбата на мазутот помеѓу материјалното книgovodstvo и евиденцијата од производството во ТЕ Осломеј -----	4

I. ИЗВРШНО РЕЗИМЕ - ВОВЕД И ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Врз основа на Овластувањето за спроведување на брза вонредна ревизија од генералниот директор под архивски број 02-5425/1 од 15.11.2021 година спроведовме ревизија чиј предмет беше Заклучокот од Управниот одбор на АД ЕСМ, и тоа:

- со кој се задолжува Службата за внатрешна ревизија да достави мислење во врска со наодите од Записникот на комисијата која требало да ја утврди разликата во состојбата на мазутот помеѓу материјалното книговодство и евиденцијата од производството во ТЕ Осломеј

Цел и задача на ревизијата беше да даде мислење, како и да се утврди и даде оценка на работењето, постоењето и функционирањето на системот на внатрешни контроли, проценка на деловните ризици и предлагање на мерки за нивно намалување, како и усогласеност на работењето со законските прописи, нормативни акти и упатства на АД ЕСМ.

За време на ревизијата користевме утврдени критериуми врз основа на Правилникот за начинот на извршување на внатрешна ревизија и начинот на известување за ревизијата. Ревизијата е спроведена на основа на тестови утврдени од внатрешните ревизори. При спроведувањето на ревизијата, односно работата на терен се применуваа ревизорски методи кои се во согласност со меѓународните стандарди и тоа: интервју, надгледување, потврдување, верификување, истражување, анализа и евалуација.

Ревизијата ја спроведе ревизорски тим наименуван од раководителот на Службата за внатрешна ревизија д-р Богдан Гурчевски во состав: Анета Спасовска, овластен внатрешен ревизор - раководител на ревизорскиот тим, Драган Кузманов, овластен внатрешен ревизор - член на ревизорски тим и Светислав Симовски, овластен внатрешен ревизор - член на ревизорски тим.

Ревизијата е спроведена во период од 18.11.2021 до 07.12.2021 година.

На првичниот состанок со директорот на подружницата РЕК Осломеј Кичево, раководителот на Службата за внатрешна ревизија ги запозна со ревизорскиот тим кој ја спроведе ревизијата, целите и опфатот на ревизијата и пристапот кој ќе се применува. На првичниот состанок беше дадена копија од Повелбата за внатрешна ревизија. Раководителот на ревизорскиот тим ги запозна одговорните и стручните лица задолжени за ревидираниот процес со деталните цели и задачи на спроведувањето на поединечната ревизија.

Во ревидираниот период до 23.11.2021 година директори на РЕК Осломеј се Златко Пиперковски и Неџбудин Нуредини, а од 24.11.2021 година директори на РЕК Осломеј се Стојан Мицкоски и Неџбудин Нуредини.

Поради користење на методот на примерок при спроведувањето на ревизијата постои можност за појава на ризик од неоткривање на важни проблеми во работењето, со укажување на одредени слабости во работењето и потреба за превземање на мерки за нивно неутрализирање и решавање.

II. ДЕТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ

II.1 Заклучок на УО бр. 02-5097/233/6 со кој се задолжува Службата за внатрешна ревизија да достави мислење во врска со наодите од Записникот на комисијата која требало да ја утврди разликата во состојбата на мазутот помеѓу материјалното книgovodство и евиденцијата од производството во ТЕ Осломеј

Согласно систематизацијата и организационата структура во подружница РЕК Осломеј Кичево, во процесот на евиденцијата на документацијата за влезот и излезот на мазутот се вклучени повеќе организациони единици, меѓу кои се Службата за комерцијални работи во делот на магацинското работење, Службата за производство во ПЕ Термоелектрана, во чиј состав е мазутната постројка и анализа на процесот на производство, како и Службата за финансиски работи.

Согласно систематизацијата, приемот на мазутот го вршат вработените во магацинската служба, кои по опис и попис на работни задачи имаат обрска да вршат прием, складирање и издавање на резервни делови и материјали од магацинот за кој се задолжени и да учествуваат во пописот за утврдување на состојбата во магацинот. Приемите на мазутот се вршат со изготвување на приемница, додека пак издавањето се евидентира на месечно ниво по добиени податоци од Службата за производство во ПЕ Термоелектрана, врз основа на што се изготвува Требовање за месечниот потрошок на мазут. Магационерот приемниците и требовањата ги евидентира во материјалниот картон, само како влез и излез, но на истите неможе да се констатира состојба на залиха, бидејќи ја нема почетната состојба.

Ревизијата констатира дека во магацинското работење не се постапува согласно воспоставениот начин на работење, односно од 2021 година магационерите приемите и требовањата не ги внесуват електронски во програмот за материјалното сметководство, што не е во согласност точка 5.3.5 од Процедурата за складирање (П-К0854-101), каде е наведено дека магационерот освен во хартиена форма (кочан) залихите во магацин (прием, отворање картица, излез ....) ги води и компјутерски во електронска форма преку софтвер на ECM.

Магационерите документацијата за влез и излез на мазут ја доставуваат до материјалниот сметководител во Службата за финансиски работи кој истата ја внесува електронски во ИДИС програмот.

При приемот на мазутот во подружницата РЕК Осломеј Кичево истиот се складира во еден од двата резервоари, односно во мазутната постројка која согласно правилникот за систематизација се организационо поставени под Службата за производство во ПЕ Термоелектрана. Во нивниот состав има вработени лица - ракувач на мазутни постројки, задолжен за прием и ускладување на тахнички горива и технички гасови. Вработените во мазутната постројка изготвуваат Извештај за работа на пумпите за мазут врз основа на податоците од приемниците за влезот на мазутот, додека пак излезот се евидентита врз основа на увид во мерните инструменти.

Врз основа на податоците од Извештајот за работа на пумпите за мазут ракувачот на мазутната постројка што е прва смена, секој ден усно по телефон дава податок за на потрошок на мазут и состојбата до техничарот за анализа на процес, кој врз основа на тоа го внесува како податок во Дневниот енергетски извештај.

Во РЕК Осломеј Кичево во Службата за производството се изготвуваат дневни енергетски извештаи, неделни, месечни и годишни извештаи за производството на електрична енергија и потрошувачката на горива, во кои покрај другото има и податок за приемот и потрошувачката на мазут во процесот на производството. Врз основа на податоците од дневни, неделни и месечни извештаи од Службата за производство се изготвува и месечно требовање кое се доставува до магациската служба за евиденцијата за излез на мазут.

Изготвените извештаи од Службата за производство се доставуваат до раководителот за производство, директорите во подружницата, до директорот за производство во дирекција на ЕСМ, генералниот директор и диспечерскиот центар. Службата за производство во ПЕ термоелектрана во РЕК Осломеј нема комуникација со Службата за финансиски работи која што е потребна за контрола и усогласување на евиденцијата од работењето во годината за утврдување на евентуални сметководствени грешки, кои би можеле да произлезат од:

- пермутации или испуштање на бројки;
- некнижени приеми, фактури или требовања за мазут;
- како и други можни грешки во редовното евидентирање.

Ревизијата по извршените интервјуа, увид во книговодствената документација и увид во извршениот годишен попис, утврди дека состојбата на неусогласеност на мазутот помеѓу материјалното книговодство и евиденцијата од производството во РЕК Осломеј постои повеќе години.

Пописните комисии во РЕК Осломеј на последниот попис, како и на пописите со години наназад не вршеле фактичко утврдување и попишување на залихите на мазут со читање и увид во мерните инструменти на резервоарите. Количините за залихата на попис ја добивале како податок од евиденцијата во Службата за производство во ПЕ термоелектрана.

После попишувањето на залихата на мазут не се вршло усогласување со сметководствената евиденција и утврдување на разликата помеѓу сметководствената и фактичката состојба на залихата, и не се давал извештај за кусок или вишок и негово понатамошно сметководствено евидентирање и давање на соодветен третман, односно не се постапувало согласно Процедурата за начинот на вршење на попис на средствата и обврските и усогласување на сметководствената со фактичката состојба утврдена со пописот (П-К-0854-103).

По однос на формираната Комисија и дадениот Записник од истата, ревизијата е на мислење дека формираната Комисија која ја утврдува разликата, преку погрешно книжените документи, некнижените (требовања) е направена со состав на лица кои не треба да учествуваат во комисијата, туку истите само да соработуваат со истата, бидејќи се работи за утврдување и корегирање на нивни грешки во материјалната евиденција, а тоа се материјалниот книговодител и лицата кои вршат евиденција на мазутот во производството.

Комисијата треба да е во состав на независни лица, истата да изврши фактички попис на залихата на мазут и да ја прегледа целата документација за прием, влез и излез на мазут во производството и сметководството, да утврди дали има направено сметководствено математички грешки со пермутации и испуштање на бројки во сметководството, и дали има веродостојни документи, приемници, испратници или требовања, кои се испуштени во нивното евидентирање, како во производната, така и во материјалната евиденција на сметководството на РЕК Осломеј.

За сето претходно изнесено, ревизијата констатира дека Комисијата која ја утврдува разликата во состојбата на мазутот помеѓу материјалното книgovodство и евидентијата од производството во ТЕ Осломеј треба да е составена од независни лица, односно лица кои не се инволвирали во процесот на евидентирањето на мазутот.

Работата на новоформираната Комисија треба да отпочне методолошки со работа со попишување на залихата и утврдување на фактичката состојба на мазутот на залиха и да направи проверка на веродостојноста на целокупната приложената некнижена документација од Службата за комерцијално работење, Службата за производство и Службата за финансиско работење.

Во делот на магацинското работење согласно Процедурата за складирање (П-К-0854-101) да се отпочне со електронско внесување на податоци во ИДИС програмот од страна на магацинската служба, со што би се постигнало воведување на контролниот механизам за состојбата на мазутот, а во Службата за финансиски работи да се продолжи со внес на податоци за цените и износите на фактурите, при што ќе се врши и контрола на внесените количини од магацинското работење.

Службата за производство да воспостави редовни месечни комуникации и да доставува информации до Службата за финансиски работи, со што ќе се воспостави контрола на точноста на дадените и внесените требовања за потрошокот на мазут.

Посебните пописни комисии за залиха на мазут секоја година да вршат фактичко утврдување и попишување на залихите на мазут со читање и увид во мерните инструменти на резервоарите.

Во подружницата да се изврши проверка на времето на баждирање на мерните инструменти и чистење на резервоарите.

Посебните пописни комисии да вршат усогласување со сметководствената евидентија, утврдување на евентуалните разликите помеѓу сметководствената и фактичката состојба на залихата, да дава извештај за состојбата, односно кусок или вишок и негово понатамошно сметководствено евидентирање и давање на предлог за соодветен третман.

Изработиле:

Раководител на ревизорскиот тим,

Анета Спасовска *Анета*

Драган Кузманов, член на ревизорскиот тим,

овластен внатрешен ревизор CIPFA *Драган*

Светислав Симовски, член на ревизорскиот тим

овластен внатрешен ревизор CIPFA *Светислав*

внатрешен ревизор на обука

Раководител

на Служба за внатрешна ревизија

д-р Богдан Ѓурчевски

овластен внатрешен ревизор CIPFA

Скопје, 07.12.2021 година

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА

05-4404/1

22-09-2021

ДО
Управен одбор на АД ЕСМ

Предмет : Барање за формирање на комисија

Во текот на ревизијата се увиде дека во подружницата Рек Осломеј постои несогласување на количините на залихата на мазут во Секторот за финансии односно во материјалното сметководството и евидентирањето на мазутот во Секторот за производство.

Бараме да се формира стручна комисија составена од стручни лица од Секторот за производство и Секторот за финансии односно од оделението за сметководство, со цел да се утврди од кога потекнува оваа разлика односно да се вратат 10-20 години уназад во системот за материјално сметководство и да спореди со евиденцијата во оделението одговорно за мазутот кое е во рамки на Секторот за производство и да се увиди кои се причините за оваа разлика и да се изнајде начин за надминување на оваа ситуација.

Со почит,

Изготвил/Одобрил : Марија Пејкова

Директор
Финансов/Дирекција
Добрила Стефаноска дипл.екк.

Ко:
- Архива

Врз основа на член 20 од Статутот на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје и член 14 од Деловникот за работа на Управниот одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, Управниот одбор на Друштвото на состанокот одржан на 29.12.2021 година, донесе

ЗАКЛУЧОК

Управниот одбор ги разгледа Записникот за одржан состанок на ден 14.12.2021 година во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј од страна на Централната пописна комисија, формирана со Одлука на Управен одбор УО бр.02-5241/237/1 од 08.11.2021 година, во врска со состојбата на мазут за периодот од 1996 до 2020 година и Ревизорскиот меморандум бр.01-PM/2021 за спроведена брза вонредна ревизија врз основа на Овластување од генералниот директор на АД ECM – Скопје бр.02-5425/1 од 15.11.2021 година, по основ на Заклучок УО бр.02-5097/233/6 од 01.11.2021 година, доставен со допис бр.02-6005/1 од 07.12.2021 година од Службата за внатрешна ревизија на АД ECM – Скопје.

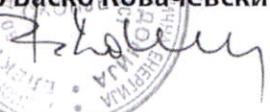
Се задолжуваат сметководствените служби и техничките служби во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј, да подготват документи согласно Записникот и Ревизорскиот меморандум од точка 1 на овој Заклучок и истото да се спроведе во сметководствена евиденција во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј.

Се задолжуваат сметководствени служби и технички служби во Подружница РЕК Осломеј-Осломеј во иднина да ги почитуваат правилниците и процедурите за евидентирање и усогласување на евиденцијата на мазут редовно и континуирано.

УО бр.02-6433/256/5

29.12.2021 година

Скопје

Претседател,
м-р Васко Ковачевски

12

РЕГИСТРАЦИЈА ДОДАВАЊЕ ДОДАВАЊЕ	26 - 01 - 2022
02 126	

РЕК Осломеј

Врз основа на член 20 од Статутот на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје и член 14 од Деловникот за работа на Управниот одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, Управниот одбор на Друштвото на состанокот одржан на 29.12.2021 година, донесе

ЗАКЛУЧОК

Управниот одбор ги разгледа Записникот за одржан состанок на ден 14.12.2021 година во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј од страна на Централната пописна комисија, формирана со Одлука на Управен одбор УО бр.02-5241/237/1 од 08.11.2021 година, во врска со состојбата на мазут за периодот од 1996 до 2020 година и Ревизорскиот меморандум бр.01-PM/2021 за спроведена брза вонредна ревизија врз основа на Овластување од генералниот директор на АД ЕСМ – Скопје бр.02-5425/1 од 15.11.2021 година, по основ на Заклучок УО бр.02-5097/233/6 од 01.11.2021 година, доставен со допис бр.02-6005/1 од 07.12.2021 година од Службата за внатрешна ревизија на АД ЕСМ – Скопје.

Се задолжуваат сметководствените служби и техничките служби во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј, да подготват документи согласно Записникот и Ревизорскиот меморандум од точка 1 на овој Заклучок и истото да се спроведе во сметководствена евиденција во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј.

Се задолжуваат сметководствени служби и технички служби во Подружница РЕК Осломеј-Осломеј во иднина да ги почитуваат правилниците и процедурите за евидентирање и усогласување на евиденцијата на мазут редовно и континуирано.

УО бр.02-6433/256/5

29.12.2021 година

Скопје

16

KNIŽENJE

02.12.21

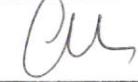
Str.: 1

POTROSOK NA MATERIJALI

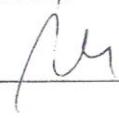
Pogon: 07 Vid na tem. 04 Broj na tem. 35 Datum 02.12.21

Analit. Konto	Opis Konto	Broj na smetka	I Z N O S Dolzi Pobaruva
Konto	na kniz.	DDO	
469100	ISPR.VO TEK NA REVI	021221	20196098,00
310500	ISPR.VO TEK NA REVI	021221	20196098,00
469100	ISPR.VO TEK NA REVI	021221	15256000,00
310500	ISPR.VO TEK NA REVI	021221	15256000,00
469100	ISPR.VO TEK NA REVI	021221	42101263,00
310500	ISPR.VO TEK NA REVI	021221	42101263,00
Vkupno:		77553361,00	77553361,00

Kontiral

Knizeł

Odobril

ЗАПИСНИК

За одржан состанок од страна на Централна пописна комисија формирана
УО бр: 02-5241/237/1 од 08.11.2021 година

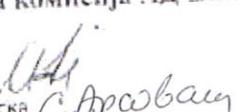
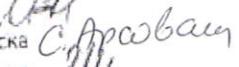
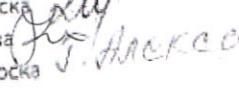
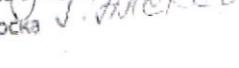
Централната пописна комисија на АД ЕСМ Скопје на ден 14.12.2021 година
одржа состанок во РЕК Осломеј - Кичево со дневен ред:

1. Разгледување и анализа на состојбата на мазут во сметководствената евиденција и анализа на процес.
2. Изработка на компартивна табела по години за примен и потрошени мазут по години. При што констатираме разлика од 529.171 кгр. за кои нема издадено требование дека се потрошени.
3. При анализа на почетните состојби кои се пропиекуваат, констатираме разлика од 1.461.342 кгр. за кои нема издадено требование дека се потрошени.
4. Состојбата на мазут од 1996 год. до 2020 год. изнесува 2.746.684 кгр. а состојбата во сметководство до 29.11.2021 год. изнесува 2.217.513 кгр. Разликата изнесува 529.171 кгр.
5. Во 2001 год. по податоци од Анализа на процес потрошениот мазут изнесува 778.900 кгр. а во материјалната евиденција изнесува 77.890 кгр. Потребно е да се изврши корекција во материјалната евиденција на износ од 701.000 кгр.

ПРЕПОРАКА: Централната пописна комисија дава насоки да се вршат усогласувања понеју материјалната евиденција и анализа на процес најмалку на секој 3 месец, како и да се врши попис на мазутот секоја година.

Секоја година при префрлување на почетната состојба материјалниот сметководител да изврши проверка.

Централна пописна комисија АД ЕСМ-Скопје

1. Ирфан Фида
2. Славица Арсовска
3. Драгица Илиевска
4. Билјана Петрова
5. Гордана Алексоска

**Одговор
на забелешки на
Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор**

Добиени се забелешки на Нацрт извештајот за извршената ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2020 година на Акционерското друштво за производство на електрична енергија Електрани на Северна Македонија (АД ECM Скопје) од м-р Васко Ковачевски, генерален директор на АД ECM Скопје и тоа:

- на ден 11.02.2022 година добиени се забелешки број 05-900/1 од 11.02.2022 година, заведени во Државниот завод за ревизија под број 19-29/3 од 14.02.2022 година;
- на ден 25.02.2022 година добиени се дополнителни забелешки број 05-1170/1 од 25.02.2022 година, заведени во Државниот завод за ревизија под број 19-29/4 од 04.03.2022 година и
- на ден 04.03.2022 година добиени се приложи кон првично доставените забелешки број 05-1391/1 од 04.03.2022 година, заведени во Државниот завод за ревизија под број 19-29/5 од 04.03.2022 година.

Забелешките се разгледани од страна на Овластениот државен ревизор и констатирано е следното:

1. Забелешките на констатирани состојби во точката **4.1.1. алинеи 4 и 5**, кои се однесуваат на недоследности во воспоставените внатрешните контроли во процесот на управување и работа на ИТ системот се **прифаќаат**, со оглед на тоа дека истите претставуваат коментари кои се во насока на допрецизирање на фактички презентираната состојба. Во таа насока, наведените состојби во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор соодветно ќе бидат прилагодени.
2. Забелешката на констатирани состојби во точката **4.1.3.** кои се однесуваат на потребата од донесување на процедура за начинот на планирање и спроведување на јавните повици за набавка на гориво за производство на електрична енергија, претставува известување за начинот на кој постапиле и ќе постапат во иднина надлежните вработени во АД ECM Скопје. Истакнатите јавни повици се дел од постапките кои беа опфатени со ревизијата и истите се користеа како основа за потврдување на потребата од донесување на посебен акт за дефинирање на правилата за начинот на планирање и спроведување на јавните повици за набавка на гориво за производство на електрична енергија, а

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор 1

не оценка на обезбедената транспарентност и конкуренција. Истовремено сите коментари кои се составен дел на оваа забелешка се потврда за потребата од изготвување на акт за спроведување на наведените набавки.

3. Забелешките на констатираниите состојби во точката **4.2.1.** кои се однесуваа на слабостите во содржината на актот за организација и систематизација со кој се предвидени работни места за кои не се бара конкретен вид на стручна подготовка за извршување на работните задачи и кај дел од нив недостасува опис на работните задачи, **претставува известување** за начинот на кој се пополнуваат работните места каде не е специфицирана стручната подготовка, како и веќе преземени активности за ажурирање на описот на работните задачи во актот.
4. Забелешката на констатираниите состојби во точката **4.2.2.** кои се однесуваат на недостатокот на детални и точни податоци за земјиштата и градежните објекти во материјалната евиденција на постојаните средства, поради што истите не може да се поврзат со имотните листови со кои располага АД ЕСМ Скопје, **претставува известување** за преземени активности и активности кои ќе бидат преземени во иднина за наминување на состојбите, преку формирање на Работна група за евиденција на недвижниот имот и склучување на договор со Агенцијата за катастар на недвижности, како давател на услуги за користење на електронскиот шалтер на Агенцијата. Во дополнително доставените забелешки за оваа точка, покрај горе наведените известувања доставена е и информација за преземени мерки за поднесено барање пред Управата за имотно – правни работи со што е иницирана постапка за стекнување на право на сопственост за градежно земјиште на кое се гради административниот објект – Деловна зграда на АД ЕСМ Скопје. Во прилог на забелешките доставени до Државниот завод за ревизија, за наведените известувања не се доставени соодветни докази.
5. Забелешката на констатираната состојба во точката **4.3.1.** која се однесува на неусогласеност меѓу вредноста на основната главнина евидентирана во трговските книги на АД ЕСМ Скопје и износот на запишаниот и уплатен капитал во Централниот регистар на РСМ и Централен депозитар за хартии од вредност вписан како основачки влог, не се **прифаќа**, поради тоа што дополнително не се доставени докази за констатираната разлика од 1.432.006 илјади денари (поголема основна главнина евидентирана во трговските книги) која постои меѓу нив. За оваа разлика даден е коментар дека не се запишани уште од формирањето на компанијата, што го потврдува фактот дека не било постапено согласно одредбите од Законот за трговски друштва кои се наведени во Нацрт известтајот од овластениот државен ревизор. Во дополнително доставените

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

2

забелешки доставени се информации кои веќе се обелоденета во Нацрт извештајот на овластениот ревизор (воведниот дел на точка 4.3.1.), а се однесуваат на решението за упис во Трговскиот регистар и преструктуирање на Електростопанство на Македонија Акционерско друштво за производство, дистрибуција и снабдување со електрична енергија, во државна сопственост, со издвојување односно основање на ново друштво за производство на електрична енергија.

6. Забелешката на констатирани состојби во точката 4.3.4., која се однесува на состојбата на неусогласеност на количините мазут на 31.12.2020 година во сметководствената евиденција и состојбата утврдена со пописот во РЕК Осломеј, претставува известување за преземени активности за надминување на утврдената состојба, при што доставена е следната документација за потврдување на истото:
  - Барање број 05-4404 од 22.09.2021 година од финанссов директор и Одлука на УО број 02-4393/223/6 од 22.09.2021 година за формирање на стручна комисија за изнаоѓање на причините за потеклото на разликата во мазутот која се јавува во последните 10-20 години и изнаоѓање начин за надминување на состојбата;
  - Одлука на УО број 02-5097/233/6 од 01.11.2021 година со која се задолжува Службата за внатрешна ревизија во Дирекција на АД ЕСМ Скопје да достави мислење по Записникот од комисијата која треба да ја утврди разликата во состојбата на мазутот помеѓу материјалната евиденција и евиденцијата во производство;
  - Ревизорски меморандум бр. 01-PM/2021 од 07.12.2021 година за спроведена брза вонредна ревизија од страна на внатрешната ревизија на АД ЕСМ Скопје, при што во извештајот се наведени видувања на внатрешната ревизија во врска со Записникот на комисијата. Внатрешната ревизија во извештајот дала свој осврт на слабостите во системот на прием и издавање на мазутот, како и идни насоки за постапување, а поради нивната важност истите ќе бидат обелоденети во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор. Овој извештај е потписан од членовите на тимот, но не и од раководителот на Службата за внатрешна ревизија;
  - Спроведено сметководствено евидентирање на ден 02.12.2021 година;
  - Записник од 14.12.2021 година од одржан состанок на Централната пописна комисија формирана со Одлука на УО број 02-5241/237/1 од 08.11.2021 година, од чија содржина може да се осознае дека направено е „разгледување и анализа на состојбата на количините мазут во сметководствената евиденција и анализа на процес“ и утврдено е

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

3

потеклото на разликите;

- Заклучок од одржан состанок на УО бр.02-6433/256/5 од 29.12.2021 година на кој се задолжиле сметководствените и техничките служби во РЕК Осломеј – Осломеј за соодветно сметководствено евидентирање, при што дадени им се насоки за идно почитување на „правилниците и процедурите за евидентирање и усогласување на евиденцијата на мазутот редовно и континуирано“.

За дел од преземените активности овластениот државен ревизор известува во Нацрт извештајот од овластениот државен ревизор. Имајќи во предвид дека се доставени дополнителни документи, а во насока на објективно презентирање на состојбите, оваа точка соодветно ќе биде дополнета, а препораката соодветно прилагодена во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор.

7. Забелешката на констатираната состојба **во точката 4.3.5.**, која се однесува на утврдени грешки во воспоставената материјална евиденција на постојаните средства поради што истата не е усогласена со сметководствената евиденција **претставува известување за можни причини** поради кои се појавиле грешки во материјалната евиденција. Поголем дел од текстот на забелешката се однесува на залихата во магацини, а констатираната состојба се однесува на постојаните средства.
8. Забелешката на констатираната состојба **во точката 4.3.6.1.**, која се однесува на започнати, но недовршени инвестициски вложувања во набавка и имплементирање на БИС систем **се прифаќа**, со оглед на тоа дека истите претставуваат коментари кои се во насока на допрецизирање на фактички презентираната состојба. Поради тоа, наведените состојби соодветно ќе бидат прилагодени во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор.
9. Забелешката на констатираната состојба **во точката 4.3.8.** која се однесува на сметките на кои се евидентирани побарувања и обврски кои настанале со поделбата помеѓу АД ЕСМ Скопје и АД Електростопанство на Македонија, при што истите не се прикажани во финансиски извештај – биланс на состојба **претставува известување за причината** поради која истите не се опфатени во наведениот извештај.
10. Забелешката на констатираната состојба **во точката 4.3.9.** која се однесува на утврдени грешки во начинот на пресметување на амортизацијата, што влијае на исказаните трошоци по тој основ, како и на вкупниот резултат од работењето **претставува известување за направени корекции** во текот на ревизијата. Овие корекции се соодветно обелоденети во Нацрт извештајот на овластениот

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

4

државен ревизор, со укажување дека според начинот на кои истите се спроведени ќе имаат влијание на финансиските извештаи за 2021 година и на резултатот од работењето.

11. Забелешката на констатираната состојба во **точката 4.3.10.** која се однесува на утврдени грешки во начинот на пресметување на амортизацијата во текот на годината, поради несоодветниот начин на евидентирање на инвестициите во тек **претставува известување** за начинот на евидентирање на материјалните средства во подготовкa и причините поради кои се постапува на тој начин. Со доставените забелешки и укажувањето дека во 2021 година ваквиот начин на евидентирање се избегнува, истовремено е потврдена констатацијата во ревизорскиот извештај.
12. Забелешката на констатираната состојба во **точката 4.3.11.**, која се однесува на нереално исплатени трошоци за набавка на сирова вода без претходен третман за индустриски потреби, **претставува известување** дека цената за надоместокот на испорачана вода и цената на водата се утврдени согласно пресметката за годишниот надоместок за испорачана количина на вода од 16.07.2014 година, донесена со Одлука за давање согласност на Ценовникот за извршување на водостопански услуги за 2014 година на Влада на РМ објавена во Службен весник на РМ бр. 116/2014. Доставената информација не влијае на промена на утврдената состојба, истата беше земена во предвид во текот на извршување на ревизијата и соодветно е обелоденета во Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.
13. Забелешката на констатираниите состојба во **точката 4.4.2.**, која се однесува на набавката на недостаток на електрична енергија на АД ЕСМ преку поврзаното друштво ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје, **не се прифаќа**. Во текот на вршењето на ревизијата земен е во предвид дописот и одговорот од Комисијата за заштита на конкуренцијата број 08-20 од 25.03.2020 година доставен до ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје врз основа на член 26 од ЗЈН кој се однесува на исклучување од примена на јавните набавки и конкурсите за избор на идејно решение во секторските дејности доколку договорниот орган докаже пред Комисијата за заштита од конкуренцијата дека дејноста е директно изложена на конкуренцијата на релевантниот пазар во РСМ, одговор кој се однесува само на друштвото ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје. Но, од аспект на АД ЕСМ Скопје, треба исто така да се има во предвид член 25 став 1, 2 и 6, согласно кои ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје е поврзано лице и работи исклучиво врз основа на договори за услуги со АД ЕСМ Скопје односно најмалку 80% од просечниот промет на поврзаното друштво за претходните години потекнува продажба на електрична енергија, поради што

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

5

ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје при набавките на електрична енергија треба да ги применува одредбите од ЗЈН.

14. Забелешката на констатираните состојба во точката **4.4.3.** која се однесува на утврдените слабости во начинот на планирање на постапките за јавни набавки, претставува известување за интерните акти кои ги користи АД ЕСМ Скопје при доделување на договорите за јавни набавки, а за кои веќе информираме во Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор, како и за причините поради кои договорите се склучуваат на износот од проценетата вредност, наместо на постигнатата вредност по спроведената постапка. Имајќи во предвид дека проценетата вредност претставува производ од цена и количина, при склучување на договорот на таа вредност наместо на постигнатата со постапката за јавна набавка договорните страни не го извршуваат договорот за јавна набавка согласно со условите утврдени во тендерската документација и избраната најповолна понуда.
15. Забелешката на констатираната состојба во точката **4.4.4.1.** која се однесува на набавка на услуга од Ангажирање на приватна агенција за времени вработувања за потребите на РЕК Битола, каде со ревизијата утврдивме дека доставена полиса од ЕО за осигурување на лица за надомест од професионален ризик е на помал износ од бараниот согласно тендерската документација **не се прифаќа**. Доставената информација се однесува на описот на полисата со назначување дека истата „е издадена за предизвикана штета со сума на осигурување во годишен агрегат до 500.000 евра“ и беше земена во предвид при вршење на ревизијата. Укажуваме дека Годишен агрегат е највисок износ на обврската на осигурувачот кој тој го плаќа за сите штети кои осигурениот ќе ги предизвика за времетраењето на осигурувањето и истото не е поврзано со условот дефиниран во тендерската документација каде се бара при докажување на економската и финансиската состојба, ЕО да поседува „осигурителна полиса од релевантна осигурителна компанија за одговорност од вработените во износ од **најмалку 1.000 илјади денари**“. Иако ЕО во прилог на понудата доставил полиса на износ од 308 илјади денари, истиот бил вклучен во процесот на евалуација на понудите.
16. Забелешката на констатираната состојба во точката **4.4.4.2.**, која се однесува на истечена важност на понудата во постапката за Изведба и надзор на истражно експлоатациони бунарски полиња во наоѓалиште за јаглен Брод-Гнеотино (фаза 2), ЛОТ 1 - Изведба на истражно експлоатациони бунарски полиња во наоѓалиште за јаглен Брод- Гнеотино (фаза 2), **не се прифаќа**. Имено АД ЕСМ Скопје во доставената забелешка се повикува на спроведената електронска

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

6

аукција како дата на доставување на понудата, а нејзината важност ја пресметува од таа дата.

Согласно точка 4.4. од ТД, договорниот орган определил „периодот на важност на понудата да е најмалку 90 дена од денот утврден како краен рок за поднесување на понудите“, додека во Прилог бр.1- Образец на понуда е наведено дека „понуда важи во рок од 90 дена од датумот на јавното отворање“. Во Огласот за јавна набавка определено е 06 февруари 2020 година да биде краен рок за поднесување на понудите, а воедно на тој ден е спроведено и јавното отворање. Понудувачот ја доставил понудата на ден 05 февруари 2020 година и истата била со важност до 06 мај 2020 година, а договорот е склучен на ден 04 јуни 2020 година кога важноста на понудата била истечена. Напоменуваме дека иако во ТД била дадена можност договорниот орган, да побара од понудувачот продолжување на периодот на важност на понудата, истото не е направено.

17. Забелешките на констатираните состојби во **точката 4.4.4.4.**, кои се однесуваат на постапката за Ископ на јаглен, меѓуслојна и кровинска јаловина во ПЕ Рудник, РЕК Битола, а се однесуваат на неточно определен предмет на набавка во одлуката и огласот за јавна набавка и недоставена банкарска гаранција за квалитетно и навремено извршување на анекс договорот со кој е зголемена вредноста на договорот **претставува образложение за причините поради кои настанала наведената грешка во однос на точно и прецизно дефинирање на предметот на набавка, како и донесената одлука да не се побара зголемување на вредноста на банкарската гаранција.**
18. Доставената забелешка на констатираната состојба во **точката 4.4.4.5. алинеја 4**, која се однесува на спроведена отворената постапката за набавка на Гумени транспортни ленти со платно за ПЕ Рудници РЕК Битола број 00112/2019 **претставува известување** кое се однесува за постапка бр.15937/2019 Гумени транспортни ленти со платно за ПЕ Рудници РЕК Битола која не е опфатена со ревизијата.
19. Забелешката на констатираната состојба во **точката 4.4.4.6.**, кои се однесуваат на постапката за набавка на Резервни делови за багери и одложувачи за Рудници, РЕК Битола, каде со ревизијата утврдивме дека во дел од техничката понуда се наведени конкретните производители од кои што треба да бидат набавени резервните делови, односно не е упатено на зборот „или еквивалентно“ **претставува образложение** за причините поради кои е постапено на наведениот начин со напомена дека доколку одредени детали во техничката спецификација укажуваат на одреден производител, истите се во функција на појаснување, а не на ограничување.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

7

20. Забелешката на констатираната состојба во точката 4.4.4.7., која се однесува на отворената постапка за јавната набавка на услуга за Изработка демонтажа и монтажа (со потребни испитувања) клуч на рака на прегревач 271 први степен секундарна пареа, каде со ревизијата утврдивме дека од страна на ЕО не е доставена изјава за техничката опременост **не се прифаќа**. Имено во ТД е наведено дека техничката способност се докажува со изјава за техничката опрема заедно со пописна листа на алат, која давателот на услугите или изведувачот на работите ја има на располагање за извршување на договорот. ЕО за докажување на техничка способност доставил „Листа на основни средства и основни средства алати – состојба на 31.12.2018 година“ (составен дел на извршениот попис за 2018 година), но не и писмена изјава за техничка опрема. Констатациите кои се однесуваат на тоа дека Одлуката за јавна набавка не е потпишана и не се известени понудувачите за извршениот избор на најповолна понуда, со доставените забелешки се потврдени.
21. Забелешките на констатирани состојби во точката 4.4.4.8., која се однесува на спроведена постапката со преговарање без објавување на оглас за набавка на Услуга специјализирана работна рака за ремонтни активности за ПЕ Термоелектрани , РЕК Битола за 2019 година Дел 20 Турбоагрегат потребен за ремонтни активности на турбина и генератор, за која ревизијата не се увери во потребата истата да се спроведе со преговарање поради крајна итност, туку навремено да се предвиди и планира **претставува известување** за начинот на кој постапува/треба да постапува барателот на набавката.
22. Забелешките на констатирани состојби во точката 4.4.4.9., кои се однесуваат на отворените постапки за Ископ на јаглен и меѓуслојна јаловина во ПЕ Рудник во РЕК Битола, каде со ревизијата утврдивме дека во ТД при докажување на техничката опременост не се бараат валидни сообраќајни дозволи на теренските возила – камиони, поради што приложени се сообраќајни дозволи со истечени рокови **претставува образложение** за причините за начинот на постапување. Доставеното образложение се однесува на тоа дека возилата се движат исклучиво во кругот на Рудници и сообраќајни дозволи служат за докажување на нивната сопственост и капацитет. Потребата од поседување на валидна дозвола е значајно за: докажување на техничката исправност на возилата кои се ангажираат, обезбедување сигурност на лицата кои управуваат со нив, може да влијае на ефикасноста на извршувањето на услугата и да предизвикува помало штетното влијание врз животната средина.
23. Забелешката на констатираната состојба во точката 4.4.4.10. која се однесува на отворената постапка за набавка на услуга за Ископ на кровинска јаловина во

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

8

Рудник Брод Гнеотино во РЕК Битола, каде со ревизијата утврдивме дека документите за докажување на личната способност на ЕО се издадени 14 месеци по доставување на понудата и не биле навремено доставени во периодот на евалуацијата на понудите, **не се прифаќа**. При извршување на ревизијата земени се во предвид сите докази, вклучувајќи го и образецот од спроведена управна контрола, за потврдување на констатираната состојба во Нацрт извештајот. Дадените објаснувања кои се повикуваат на тоа дека управната контрола не ја поништила постапката, не претставуваат доказ со кој може да се промени констатираната состојба.

24. Забелешката на констатираната состојба во точката **4.4.4.11.** која се однесува на постапка за набавка на услуга од Ископ на јаглен, меѓуслојна и кровинска јаловина во ПЕ Рудници, РЕК Битола каде со ревизијата утврдивме дека не е исполнет условот за докажување на економско финансиската способност на носителот на набавката, **не се прифаќа**. Имено, во точка 2.4. од ТД за докажување на економско – финансиската способност се бара:

- „Вкупниот годишен промет на ЕО да не биде помал од предвидената вредност за набавката дефинирана од Договорниот орган во последните три години, а доколку ЕО постои помалку од три години тогаш во годините во кои постои.“

ЕО го докажува исполнувањето на минималните услови за својата економска финансиска способност со доставување на документи:

- „Извод од целокупниот промет на претпријатието (податок од билансот на успех издаден од надлежен орган, односно ревидиран биланс на успех) и онаму каде што е соодветно, од прометот во областа која се покрива со договорот за јавна набавка, и тоа најмногу за последните три финансиски години за кои се расположливи ваквите информации во зависност од датумот на кој претпријатието е основано или започнало со работа и во зависност од достапноста на таквите информации“.

Во доставената забелешка се елаборира значењето на поимот „промет“ и истиот е поврзан со податоците од финансискиот извештај – биланс на состојба на економските оператори кои доставиле групна понуда, што не е согласно барањата од ТД. Имено, посоченото од страна на АД ЕСМ Скопје се однесува на искажана состојба на вкупни средства (вкупна актива/пасива) на крајот на 2016, 2017 и 2018 година и истите согласно барањата во ТД не претставуваат основа за докажување на економско – финансиската способност.

25. Забелешката на констатираната состојба во точката **4.4.4.12.** која се однесува на постапка за Изработка на дренажни бунари и пиеzометри со придружна опрема

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

9

услуга од ископ на јаглен, меѓуслојна и кривинска јаловина во ПЕ Рудници, РЕК Битола каде со ревизијата констатиравме дека техничката спецификација во ТД е дадена по позиции во единствена мерка, односно не дава јасен приказ за количината и вредноста на работите кои треба да се изведат и не овозможува соодветно следење на реализацијата на договорот, претставува образложение за причините поради кои постапката е спроведена на наведениот начин, со укажување дека количините зависат од моменталните услови и потреби на терен и предвидената динамика.

26. Забелешката на констатираната состојба во точката 4.4.4.13. која се однесува на постапка за Санација на армирано - бетонски плашт на разладна кула 2 и замена на азбест цементните елементи на росиштето на разладната кула Блок 2 со нови еколошки материјали – ДЕЛ 1, каде со ревизијата констатиравме дека со понудата не е доставена потврда кој се издава за странско правно лице од страна на органот на државната управа надлежен за вршење на работите за уредување на просторот, **не се прифаќа** од причина што не се доставени дополнителни докази за констатираната состојба. Имено, во ТД предвидено е доставување на документи кои се поврзани со член 42 од Законот за градење, а се однесуваат на пропишани барањата кои треба ги исполнат странски правни и физички лице за да може во РСМ да ги вршат работите на проектирање, ревизија, изведување и надзор, при што истите не се обезбедени.
27. Забелешката на точка 4.4.5. која се однесува на предвидените одредби во моделот од договор составен дел од тендерската документација изработена во подружница РЕК Битола, за давање на согласности на правни субјекти - доверители, истите да можат нивните побарувања од АД ЕСМ Скопје да ги заложат како гаранција во деловните банки **не се прифаќа** од причини што не се доставени дополнителни докази за констатираната состојба. Имено ревизијата ги имаше во предвид дадените можности во Законот за договорен залог и Законот за облигациони односи за давање во залог на побарувањата како и заштитата на правата на Друштвото од кои причини и дадената препорака на овластениот државен ревизор е во насока на изземање на одредбите од договорите кои се однесуваат само на издавање на согласности од страна на АД ЕСМ, како што е и образложено и во доставените забелешки од страна на органот на раководење.
28. Забелешката која се однесува на точката 5., каде во Нацрт извештајот се исказува ревизорско мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи на АД ЕСМ Скопје за 2020 година **не се прифаќа**, од причина што даденото мислење во Нацрт извештајот е резултат на извршените ревизорски

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Овластен државен ревизор

10

постапки и прибавените ревизорски докази, согласно Законот за државна ревизија, Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI), методологијата, правилниците и упатствата за вршење на ревизија донесени од Државниот завод за ревизија.

29. Забелешките за констатирани состојби во точката 6.3., изнесени во делот за Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет, кои се однесуваат на презентирани информации за судски постапки на ден 30 септември 2021 година, во кои АД ЕСМ Скопје се јавува како тужител или тужена страна, претставува образложение за констатирани состојби во обелоденувањето во Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор. Наведените состојби потекнуваат од презентираната документација и докази добиени во текот на ревизијата, а направените анализи во однос на видот, бројот и вредноста на постапките се резултата на заедничката соработка со надлежното лице во АД ЕСМ Скопје. Имајќи во предвид дека се доставени забелешка по однос на презентираните информации, без да бидат доставени дополнителни докази, извршивме повторно усогласување на истите со одговорното лице од АД ЕСМ Скопје, при што констатирајме дека состојбите во Нацрт извештајот се точни и веродостојни. Разликата посочена во доставените забелешки во однос на бројот и видот на предметите се должи на различниот пристап при групирање на постапките, како и вклучени судски постапки кои се веќе завршени.
30. Забелешката на констатираната состојба во точката 6.6., изнесена во делот за Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет, која се однесува на обелоденети побарувања по дадени заеми од повеќе субјекти¹, не се прифаќа. Доставената забелешка претставува информација дека анексите со кои се продолжуваат роковите за враќање на заемите се склучени по претходно донесена одлука или дадена согласност на Владата на РСМ, но за истото не се презентирани докази.

---

¹ Друштвото за туризам, угостителство, рекреација и спорт ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ Скопје, Фабрика за одржување ремонт и транспорт ФОРТ ДООЕЛ Осломеј кои се основани од АД ЕСМ Скопје, ЈП и АД во државна сопственост